

Kohtla-Järve Slaavi Põhikool

**KOOLI ÕPPEKAVA
PÕHIKOOI RIIKLIKU
LIHTSUSTATUD ÕPPEKAVA
ALUSEL**

LIHTSUSTATUD ÕPE

**AINEKAVA
“INIMESEÕPETUS”**

KINNITATUD

SISUKORD

1. ÜLDALUSED	2
1.1. Õppeaine kirjeldus, õppe- ja kasvatusesmärgid	2
1.2. Taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatus rõhuasetused arenguperioodide kaupa	2
1.4. Hindamise alused	4
1.5. Õppekeskkond.....	5
2. AINEKAVAD	6
2.1. INIMESEÕPETUS.....	6
2.1.1. Õppetegevuse kirjeldus arenguperioodide kaupa	6
2.1.2. Õpitulemused kooliastmete ja klasside kaupa	7
2.1.3. Hindamine.....	43

1. ÜLDALUSED

1.1. Õppeaine kirjeldus, õppe- ja kasvatusesmärgid

Inimeseõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb oma keha ning mõistab inimese kasvamise ja arenemisega seotud muutusi ning vastutust (nt seksuaalsuse olemus ja sellega seotud vastutus, töövõime jne);
- 2) hoiab oma tervist, järgides tervislikku eluviisi, käitub nii, et ei sea ohtu enda, teiste inimeste ega keskkonna turvalisust;
- 3) märkab ja mõistab kaaslaste ning iseenda emotsionaalseid seisundeid, käitumisviise; oskab neid hinnata ja nendega toime tulla;
- 4) hoiab puhtust ja korda; orienteerub eluasemega seotud küsimustes, omandab teadmised ja oskused majandamiseks, koduse elu korraldamiseks;
- 5) suudab täiskasvanu suunamisel eristada ning teadvustada oma oskusi ja võimeid, otsib erinevatest teabeallikatest võimetekohaseid jätkuõppevõimalusi ja teeb enda jaoks optimaalseid valikuid;
- 6) tunneb huvi ümbritseva ühiskonnaelu vastu;
- 7) tunneb olmesuhtlemiseks vajalikke kodanikuõigusi ja -kohustusi, järgib sotsiaalseid nõudeid ja käitumisetiketti.

1.2. Taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatuses rõhuasetused arenguperioodide kaupa

Kohtla-Järve Slaavi põhikoolis rakendatakse lihtsustatud õpet, kus pädevust mõistetakse kui võimekust omada sobivaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis võimaldavad paindlikult ja loovalt tegutseda teatud tegevusalal või -valdkonnas. Üldpädevuste ja arenguperioodidel taotletavate pädevuste eristamine on oluline. Üldpädevused arenevad läbi kõigi õppeainete ning ka tunni- ja koolivälise tegevuse. Kohtla-Järve Slaavi põhikoolis jälgivad ja suunavad õpetajad ning spetsialistid üldpädevuste kujunemist mitmel viisil. Esiteks, läbi regulaarse hindamise ja tagasiside andmise õpilastele, mille käigus hinnatakse nende arengut üldpädevuste osas ning antakse neile juhiseid ja soovitusi nende edasiseks arenguks. Lisaks toimuvad õpetajate ja spetsialistide vahelised koosolekud ja arutelud, kus jagatakse kogemusi ning analüüsitakse õpilaste progressi üldpädevuste omandamisel.

Kodu kaasatakse sellesse protsessi aktiivselt läbi regulaarse suhtluse ja koostöö. Õpetajad jagavad koduga informatsiooni õpilaste arengu kohta ning annavad soovitusi ja näpunäiteid, kuidas neid toetada ja suunata kodusel tasandil. Samuti julgustatakse kodu panustama õpilaste üldpädevuste arendamisse läbi koduste ülesannete, projektide ja teiste õppevälisete tegevuste, mis toetavad õpilaste arengut. Koostöö kodu ja kooli vahel aitab tagada, et õpilaste arengut toetatakse terviklikult ja süstemaatiliselt nii koolis kui ka kodus.

Õpilaste arenguperioodideks on 1.–2. kl, 3.–5. kl, 6.–7. kl ja 8.–9. kl, arvestades õppijate kognitiivseid, kõne- ja isiksuse arenguetappe. Iga arenguperioodiga seotud pädevused kirjeldavad õpilase edasiliikumist vastavalt vanusele sobivatele üldpädevustele ja õpitulemustele.

Lihtsustatud õppes taotletavad üldpädevused on kohandatud lähtuvalt riikliku õppekava § 4 punktist 4. Õpilastel kujundatavad üldpädevused on:

1) **kultuuri- ja väärtuspädevus** – tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, väärtustab maailma eri rahvaste ja kultuuride mitmekesisust, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;

2) **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust; teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab nende eest seista, arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi; järgib vastutustundlikult ühiselu reegleid, konflikte lahendades arvestab seadusi ning moraalinorme;

3) **enesemääratluspädevus** – mõistab ja väärtustab iseennast ja enda arengut, hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus, juhib oma käitumist erinevates olukordades; väärtustab tervislikku eluviisi, on füüsiliselt aktiivne;

4) **õpipädevus** – õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist, sh enesekontrolli, järgib kavandatud. Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid. On avatud uutele teadmistele ja oskustele;

5) **suhtluspädevus** – suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus; loeb, mõistab, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel, kasutab teabevahendeid; mõistab ja kasutab võõrkeeles lihtsamaid igapäevaseid väljendeid ning fraase, tuginedes vajaduse korral abivahenditele;

6) **matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – lahendab elulisi probleemsituatsioone, kasutades omandatud matemaatilisi, loodusteaduslikke ja/või tehnoloogiaalaseid teadmisi-oskusi ning (abi)vahendeid; mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, suhtub elukeskkonda vastutustundlikult ja hoolivalt, elab ning tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt;

7) **ettevõtlikkuspädevus** – on tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks. Hindab adekvaatselt oma võimeid. Püstitab ja täidab endale seatud eesmärgid ning võtab vastutuse oma tegude eest;

8) **digipädevus** – orienteerub ja tegutseb infotehnoloogilises maailmas eesmärgipäraselt ja turvaliselt. Otsib ja kasutab infot, tunneb lihtsamaid programme ja keskkondi. Järgib digikeskkonnas üldkehtivaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid.

Tabeli andmed kasutatakse ainekava õppesisu ja õpitulemuste rakendamise täpsustamiseks.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused	Läbivad teemad	Ainetevaheline lõiming
1. kultuuri- ja väärtuspädevus 2. sotsiaalne ja kodanikupädevus 3. enesemääratluspädevus 4. õpipädevus 5. suhtluspädevus 6. matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus 7. ettevõtlikkuspädevus 8. digipädevus	1. elukestev õpe ja karjääri kujundamine 2. keskkond ja jätkusuutlik areng 3. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus 4. kultuuriline identiteet 5. teabekeskond ja meediakasutus 6. tehnoloogia ja innovatsioon 7. tervis ja ohutus 8. väärtused ja kõlblus	1. vene keel 2. eesti keel teise keelena 3. matemaatika 4. loodusõpetus 5. ajalugu 6. inimeseõpetus 7. muusika 8. kunst 9. tööõpetus 10. kehaline kasvatus

1.3. Õppekorraldus

Kohtla-Järve Slaavi Põhikoolis planeeritakse ja korraldatakse õpet, võttes aluseks õppekava põhiväärtused, üldoskused, erinevate kooliastmete õppe ja kasvatus fookused, üldpädevused ning õpitulemused.

Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli õpetajad teevad koostööd õppetöö kavandamisel ja korraldamisel, järgides järgmisi põhimõtteid:

- 1) võetakse arvesse õppekava üldpädevusi, samuti teadmiste, oskuste ja hoiakute eesmärgid kooliastme lõpuks ning õppekavas määratud õppesisu.
- 2) eesmärk on tagada õpilastele mõõdukas õppimiskoormus, mis jaotub ühtlaselt õppeaasta jooksul ja jätab piisavalt aega puhkuseks.
- 3) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalseid omadusi ja võimeid ning pakutakse vastavalt sellele diferentseeritud ülesandeid ja tuge õpivalikutes.
- 4) õpet korraldatakse nii individuaalselt, paarides kui ka rühmades, suunates õpilasi harjumuste ja oskuste arendamiseks ning valikute tegemiseks.
- 5) õpetamise käigus laiendatakse õpilaste teadmisi, arendatakse oskusi ja kujundatakse hoiakuid.
- 6) kasutatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppevahendeid ja keskkondi.
- 7) õpetamisel püütakse siduda õpitav koolivälise eluga, et see oleks õpilastele elulähedane, eakohane ja tähenduslik.

Kohustuslike ja valikõppeainete nädalatundide arv on järgmine:

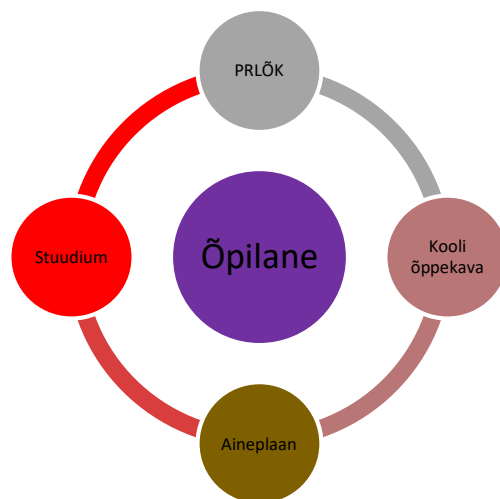
Õppeaine	Nädalatunde klassiti									
	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl	Kokku
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1	14

1.4. Hindamise alused

Hindamise aluseks on [PRLÖK, §3](#). Lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppe korraldamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava §-s 17 ja põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-des 18 ja 21 kehtestatud õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavatest erisustest. Lihtsustatud õppe õpilase hindamisel ja järgmisesse klassi üleviimisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava §-des 19–22 sätestatud põhimõtetest.

Hindamise kriteeriumid ja trimestri plaan (tööde maht) avaldatakse õpilastele ja nende vanematele Stuudiumi kaudu. Õpilasele on õppetrimestri alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpilast juhatakse õppe käigus oma õppimist ning seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Hindeliste tööde maht ja sisu on kooli õpetajatele/juhtkonnale kättesaadavad Google Drive keskkonnas õpetajate töökaustas.

1.5. Õppekeskkond

Kohtla-Järve Slaavi Põhikool loob õpilastele toetava ja julgustava õhkkonna, kus väärtustatakse koostööd ja turvalisust.

Kool koostöös aineõpetajatega korraldab inimeseõpetuse õpet:

- 1) õpetaja kasutab palju visuaalseid abivahendeid nagu pildid, diagrammid ja illustatsioonid, et selgitada keerulisi kontseptsioone ja mõisteid. See aitab õpilastel paremini mõista ja meelde jätta õpitavat materjali.
- 2) Õpetaja korraldab tunnis erinevaid interaktiivseid tegevusi, nagu rollimängud või lühikesed praktilised harjutused. See aitab õpilastel aktiivselt osaleda ja õppida läbi praktilise kogemuse.
- 3) Õpetaja järgin tunni struktureerimisel selget ja lihtsat ülesehitust, mis aitab õpilastel jälgida ja mõista õppimise kulgu.
- 4) Õpetaja kohandab õppematerjale vastavalt õpilaste individuaalsetele vajadustele ja võimetele.
- 5) Õpetaja loob klassiruumis sooja ja toetavat õhkkonda, kus õpilased tunnevad end julgelt küsida küsimusi ja väljendada oma mõtteid; julgustab positiivset suhtlemist ning tunnustab õpilaste saavutusi.

Pädevuste peamiste komponentide – teadmiste, oskuste ja hoiakute – kujundamisel on kande roll õpetajal, kes loob sobiva õppekeskkonna ja toetab väärtuskasvatust, ning koolil, kus normide, väärtuste, rituaalide, sümbolite ja lugude kaudu edendatakse omanäolist koolikultuuri.

2. AINEKAVAD

2.1. INIMESEÕPETUS

2.1.1. Õppetegevuse kirjeldus arenguperioodide kaupa

Õppetegevus 1.–2. klassis

1.–2. klassis on inimeseõpetuse põhisuks lähiümbruse märkamine, selle teadvustamine (suhtes mina ja meie) ning sotsiaalse kompetentsuse arendamine. Õpitakse koos tegutsema nii matkides kui ka eeskuju ja juhendamise järgi. Omandatakse baassõnavara ja -lausungimalle ning elementaarseid (olme)suhtlusoskusi: teise inimese kuulamine, ütluste mõistmine ja nendele reageerimine (vastusrepliigid dialoogis), dialoogi alustamine ja jätkamine tuttavas situatsioonis jms.

Õpitakse (mängu)asjade kasutamist ja hoidmist, mängus osalemist, reeglitest kinnipidamist, mängu algatamist, rollide ja vajalike mänguasjade jagamist jne. Kohati võib olla keeruline rollimängudes osalemine. Õpilased vajavad pidevat motiveerivat tagasisidet oma tegevuse ja saavutuste kohta.

Võrreldavate situatsioonide ja illustratsioonide (joonised, fotod) toel õpitakse märkama ja eristama (puhas/must, meeldib / ei meeldi jne) ümbritsevate esemete, ruumide ja inimeste (sh iseenda) esteetilisi omadusi. Õpitakse eristama isiklikke, võõraid ja ühiseid esemeid, neisse heaperemehelikult ja turvaliselt suhtuma ning neid kasutama. Õpitakse ka märkama ja eristama eakaaslaste käitumisviise. Harjutatakse viisakat käitumist (tervitamine, palumine, tänamine, eakaaslase ja täiskasvanu poole pöördumine, võimalik keeldumine jne).

Õppetegevus 3.–5. klassis

3.–5. klassis kujuneb jätkuvalt õpilaste oskus märgata ja eristada oma lähiümbrust (selle esemeid, nähtusi, sündmusi, tegevusi jms). Õpilased tutvuvad eesti rahvakommete ja traditsioonidega (rõhuasetus pere ja kodukoha traditsioonidel).

Tegevus- ja suhtlussituatsioonides õpitakse tundma ja järgima ühiskonnas aktsepteeritavaid käitumisnorme. Õpitakse märkama, eristama ja mõistma igapäevaelu olukordi, sealhulgas ohuolukordi, verbaalseid ja mitteverbaalseid eneseväljendusviise, tundeid jms. Täiendatakse ühis- ja koostevõime oskusi (sh hooliv ja teisi arvestav suhtlemine) ja viisaka käitumise oskusi. Õpetaja abiga saab õpilane aru pere ja koduga seotud teemadest, teadvustab laste ning vanemate vastastikuseid õigusi ja kohustusi.

Järjepidevalt kujundatakse õpilaste sotsiaalset teadlikkust ja verbaalset aktiivsust: õpilased kirjeldavad abivahendite toel enda ja kaaslaste tegevust ja emotsionaalset seisundit. Õppimist toetavad aktiivõppemeetodite kasutamine, õppekäigud, praktilised ülesanded, lühipalade lugemine ja analüüsimine. Järjest enam võimaldab tunnetustegevuse tase õpilastel aktiivsemalt ja iseseisvamalt osaleda (õpi)tegevuste kavandamisel, sooritamisel ja kontrollimisel ning abivahendite valimisel ja kasutamisel.

Praktiliste ja tekstis kirjeldatud situatsioonide analüüsil pööratakse tähelepanu nendes osalejate tegevusviisidele, motiividele ja kavatsustele, situatsioonide tingimustele, tegevuste tulemustele ja tagajärgedele. Õpitakse juhendamise järgi situatsioonidele alternatiivseid lahendusi leidma ning kaaslastele soovitusi andma.

Õppetegevus 6.–7. klassis

6.–7. klassis täienevad õppetegevuse käigus õpilaste sotsiaalsed suhtlemis- ja käitumisoskused. Harjutatakse suhtlemist ja koostevõime reguleerimist dialoogis (osalemine rühmatöödes, rollimängudes, kutse

koostegevusele, vastused küsimustele ja teadetele, dialoogi alustamine küsimuse ja teatega, nõustumine ja loobumine, alternatiivne ettepanek, oma arvamuste selgitamine ja kaitsmine). Individuaal- ja rühmatööde tulemuste esitlemise, enda ja teiste tegevuste kommenteerimise kaudu suureneb õpilaste verbaalne aktiivsus, kujunevad avaliku esinemise esmased oskused.

Õpitakse mõistma ja nimetama tegevuse eesmärke, tingimusi, põhjuseid ja tagajärgi, käitumisaktis ilmnevaid emotsioone. Juhendamisel leitakse seoseid tegevus-, suhtlus- ja käitumisakti vahel, tehakse järeldusi ning planeeritakse ja/või korrigeeritakse edasist tegevust/käitumist.

Arenguliselt on õpilaste jaoks oluline pöörata tähelepanu muutustele enda organismis ja käitumises (seksuaalsus, suhtlemine ja käitumine vastassugupoolega, noormehe ja neiu rollid eri situatsioonides jms) ning oma tervisekäitumisele (sh hoolitsemine oma füüsilise, vaimse ja sotsiaalse tervise eest, enesekehtestamine, riskikäitumine).

Õpitakse märkama ja teadvustama kultuurilisi erinevusi. Alustatakse ettevalmistust iseseisvaks majandamiseks, teadlikuks ja säästlikuks tarbimiseks (prügi sorteerimine, pakendiinfo jmt).

Inimeseõpetuse temaatika ja õpilaste oskused võimaldavad sel perioodil rohkem kasutada IKT-vahendeid.

Õppetegevus 8.–9. klassis

Põhikooli lõpuastmes on kõige olulisem toetada õpilasi iseseisvaks toimetulekuks. Vanuseliselt on oluline tähelepanu pöörata ühiskonnaõpetusega seotud teemadele: eri eluvaldkondadega seotud õigusaktid ja lepingud, ameti valik ja edasiõppimisvõimalused, töötaja õigused ja kohustused, otstarbekad ja vastutustundlikud valikud/otsused, iseseisev raha kasutamine ja säästlik tarbimine, eluasemega seotud küsimused. Õpilased tutvuvad ja õpivad kasutama teabeallikaid, nõustamis- ja kriisiabivõimalusi; omandavad teadmise, kuidas otsida, küsida ja kasutada elus vajaminevat teavet ja abi.

Õpilane harjutab iseseisva elu alustamise ja soolise küpsemisega seotud rollikäitumist. Teab turvalise seksuaalkäitumise põhimõtteid ja oma vastutust selles, tunneb ära lähisuhtevägivalla. Oluline on teadvustada pere loomise ja laste saamisega seotud vastutust.

Õppetegevuses rakendavad õpilased eelnevatel aastatel omandatud eri situatsioonidele vastavaid suhtlemisoskusi. Kujuneb oskus hinnata oma ning kaasinimeste individuaalset ja rühmakäitumist (põhjus-tagajärg seosed, otstarbekus, vastavus ühiskonnannormidele).

2.1.2. Õpitulemused kooliastmete ja klasside kaupa

I kooliaste

Õpilane:

- 1) alustab ja jätkab dialoogi (vastab küsimusele, esitab küsimusi, nõustub või loobub kutsest);
- 2) teab viisaka käitumise reegleid, püüab neid täita;
- 3) hindab õpituatsioonid enda ja kaaslaste igapäevast käitumist (õige/vale, meeldib / ei meeldi);
- 4) tunneb ära ja nimetab näoilme ja hääletooni järgi kaaslaste 4–6 emotsiooni;
- 5) nimetab, mille poolest ta teistega sarnaneb ja mille poolest teistest erineb, teab oma keha osasid;
- 6) räägib õpetaja suunamisel ja abivahendite toel tervisliku eluviisi põhimõtetest: liikumine, toitumine, puhkus ja enese eest hoolitsemine;
- 7) hoolitseb oma hügieeni eest, hoiab puhtust ja korda;
- 8) teab, mis on perekond, kodu, kodukoht ja kodumaa, ning Eesti riigi sümboleid;

9) liikleb ohutult kooliteel ning palub abi õnnetusjuhtumi korral.

1.klass

1. tutvustab ennast, nimetades oma nime, kooli, klassi, kodu asukohta, õdede- vendade ja vanemate nimed;
2. nimetab küsimuste abil oma lemmiktegevusi;
3. osaleb ühistes(õppe) mängudes ja järgib meeldetuletamisel mängureegleid;
4. vastab dialoogi repliigile, alustab dialoogi oma soovide ja vajaduste väljendamiseks;
5. tunneb ära kaaslaste tegevuses ning õppesituatsioonis õige ja vale käitumise;
6. teeb vahet endale ja teistele kuuluvate asjade vahel;
7. teab oma kehaosi (pea, kael, kõht, selg, käed, jalad, juuksed ja nägu);
8. järgib õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevaste tegevuste käigus (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms);
9. märkab õpetaja suunamisel ümbritsevate esemete välimust, esemete ja ruumide puhtust ning korrashoidu; korrastab õpetaja juhendamisel oma töölauda ja lähiümbrust;
10. nimetab nädalapäevi, ööpäeva osasid ja aastaaegu õiges järjestuses;
11. teab, kuidas ohutult sõiduteed ületada, ja käitub vastavalt;
12. teab, et elab Eestis;
13. teab Eesti lipu värve nende õiges järjestuses.

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>MINA JA MEIE 8 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Minu välimus ja mulle meeldivad tegevused. Tervitamine (igapäevane tervitamine koolis, tervitusele vastamine). Enesetutvustamine ja kaaslastega tutvumine dialoogis (nimi, kool, klass). Õpitegevused koolis, õppevahendid. Tüli: vabandamine, leppimine (dialoogi repliigid). Peo-, töö-, spordiriietus (riietusesemed, riietuse sobitamine situatsiooniga).</p> <p>Lähtudes õpikust:</p> <p>1. Minu kool Enese tutvustamine (Mitmendas klassis õpid?). Riietus koolis (Milliste riiega on viisakas koolis käia?). Koolivahendid (Mida läheb koolis vaja?). Koolikoti kandmine (Kuidas koolikotti kanda? Miks nii?).</p> <p>2. Mina Enda tutvustamine (nimi, sugu, vanus). Mõisted: vanem-noorem. Mulle meeldivad tegevused (minu huvid, hovid).</p> <p>3. Minu välimus Enda kirjeldamine, kehaosad. Kehaosade ja riie ühendamine. Isiklik hügieen (igapäevane puhtus).</p>	<p>1) tutvustab ennast, nimetades oma nime, kooli, klassi, kodu asukohta, õdede- vendade ja vanemate nimed;</p> <p>2) nimetab küsimuste abil oma lemmiktegevusi;</p> <p>3) osaleb ühistes (õppe)mängudes ja järgib meeldetuletamisel mängureegleid;</p> <p>4) vastab dialoogi repliigile, alustab dialoogi oma soovide ja vajaduste väljendamiseks;</p> <p>5) tunneb ära kaaslaste tegevuses ning õppesituatsioonis</p>	2, 3, 4, 5, 7	<p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine- toetatakse endasse uskumist, arendatakse eneseanalüüsi ja enesekontrolli oskusi.</p> <p>väärtused ja kõlblus- harjutatakse viisakat käitumist, kujundatakse abivalmidust; Toetatakse endasse uskumist, enesehinnangut, enesekontrolli.</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus- arendatakse sotsiaalseid oskusi: enda vajaduste mõistmine ja nende väljendamine, abi</p>	1, 3, 4, 8, 9

<p>4. Tere! Tervitamine. Tervitusele vastamine. Hüvasti jätmine. Viisakas käitumine koolis.</p> <p>5. Koolis Tunniplaan, õpitegevused koolis, tundide järjestamine, õppevahendid ja riietus erinevates ainetes/tundides.</p> <p>6. Tüli Konflikt (olukorra mõistmine). Vabandamine ja leppimine (tunded). Käitumine koolis. Vastutus oma tegevuse eest.</p> <p>7. Sport Spordiriided ja -vahendid. Kehalise kasvatus tunde, tegevused tunnis (pallimängud), asjade jagamine ja palumine kasutamiseks. Isiklik hügieen.</p> <p>8. Kooliriided Riietus, riietuse sobitamine situatsiooniga. Minu välimus. Riiete korrashoid. Isiklik hügieen. Jalatsid, vahetusjalatsid.</p>	<p>õige ja vale käitumise;</p>		<p>küsimine, oma järjekorra ootamine, otsuste vastuvõtmine ja probleemidele lahenduste leidmine, tagajärgedega arvestamine, vastutuse võtmine.</p>	
<p>2 MINA JA TURVALISUS 5 tundi</p> <p>Üldine õppesisu:</p> <p>Sõidutee ohutu ületamine (valgusfoor, ülekäigurada, maantee ületamine). Liikumine jalakäijate teel üksi ja rühmaga. Helkur. Ühissõidukid kodukohas (sõiduki ootamine, sisenemine, väljumine; tänavasõidutee ületamine; sõidupilet). Võõras ümbrus, eksimine, abi palumine (dialoogi repliigid), vanemale helistamine.</p> <p>Lähtudes õpikust:</p> <p>1. Koolitee Foor, helkur, kiiver, ülekäigurada. Sõidutee, kõnnitee, jalgrattatee. Liiklemine tänaval, ohutus. Tee ohutu ületamine.</p> <p>2. Ratas Jalgratas. Vajalik varustus rattasõidul, ohutus. Liiklemine rattaga. Tee ohutu ületamine.</p> <p>3. Siim sõidab linna Maa kui elukeskkond. Liiklemine maal. Bussi ootamine. Ühissõidukisse sisenemine. Sõidupilet. Käitumine ühissõidukis. Turvavöö. Linn kui elukeskkond. Sõidukid.</p> <p>4. Linnas Sõidukid. Käitumine bussipeatuses, bussi ootamine. Sõidupilet, tuvasti. Bussikontrolör (erinevad ametid, nende tööülesanded). Alarmsõidukid, nende eelisõigus liikluses. Ohutu liiklemine.</p> <p>5. Abi küsimine Eksimine, võõras ümbrus. Abi küsimine. Minu vanemate nimi ja telefoninumber. Vanemale helistamine. Minu aadress. Politseinik,</p>	<p>1) teab, kuidas ohutult sõiduteed ületada, ja käitub vastavalt; 2) tunneb ära kaaslaste tegevuses ning õppesituatsioonis õige ja vale käitumise; 3) teeb vahet endale ja teistele kuuluvate asjade vahel;</p>	<p>2, 4, 5</p>	<p>Tervis ja ohutus-ohu olemuse ja selle tekkepõhjuste mõistmine oma igapäevases keskkonnas.</p>	<p>1, 4, 10</p>

	hädaabinumber 112. Poes vanema silmist kaotamine, pöördumine abi saamiseks müüja või turvatöötaja poole. Minu emotsioonid.				
3	<p>KODU JA PERE 8 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Pereliikmed (vanemad, õed-vennad, vanavanemad), nende nimed. Pereliikmete kodused tööd, pereliikmete abistamine, minu kohustused kodus. Kodumaja (tulumaja/ eramu/korter suures majas); ruumid kodus (esik, köök, elutuba jt). Mööbel kodus, koolis (esemed, nende otstarve). Kodu asukoht (Eestimaa; küla/linn/alev). Eestimaa, minu kodumaa, Eesti Vabariigi lipp.</p> <p>Lähtudes õpikust:</p> <p>1. Siimu pere Peretüüp: ema, laps, vanaema, vanaisa. Pereliikmete nimetused. Talumaja, loomapidamine. Lemmikloom. Elukeskkond maal. Ruumide nimetused, mööbel kodus, otstarve. Vanemate abistamine kodutöodes. Laua katmine, toidunõud.</p> <p>2. Mari pere Peretüüp: ema, isa, lapsed (õed-vennad). Pereliikmete nimetused. Vanem-noorem. Elukeskkond linnas. Korteri, kortermaja. Suurem-väiksem pere. Enese tutvustamine (minu pere). Lemmikloomad, nende eest hoolitsemine. Lapse kohustused kodus. Isiklik hügieen (käte pesemine pärast loomadega tegelemist). Ohutu käitumine loomadega, loomade privaatsusega arvestamine.</p> <p>3. Roosi ja Lilli pere Peretüüp: isa ja tütre (kaksikud õed). Naabrid (vanaema ja vanaisa). Elukeskkond linnas, eramaja. Minu kodumaja. Minu kodu ja pere, tutvustamine. Pereliikmete abistamine, õuetööd.</p> <p>4. Vannituba Ruumid kodus: vannituba. Esemed vannitoas. Tegevused vannitoas. Isiklik hügieen. Kehaosade nimetused. Käte, hammaste, juuste pesemine. Pesemisvahendid (peseb mida? peseb millega?).</p> <p>5. Siim koristab Ruumid kodus. Mööbel (nimetused, otstarve). Kodused tööd, pereliikmete abistamine. Koristamine, koristusvahendid. Minu kohustused kodus. Ruumide korrashoid.</p> <p>6. Eesti, minu kodumaa Minu kodumaa. Eesti. Suuremad linnad Eestis. Eestimaa erinevad paigad. Eesti lipp, lipu kasutamine, asukoht. Eesti rahvuslind suitsupääsuke. Eesti rahvuslill rukkilill.</p>	<p>1) tutvustab ennast, nimetades oma nime, kooli, klassi, kodu asukoha, õdedevendade ja vanemate nimed;</p> <p>2) teab, et elab Eestis;</p> <p>3) teab Eesti lipu värve nende õiges järjestuses.</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemuste saamine.</p> <p>Väärtused ja kõlblus- kujundatakse abivalmidust ja kohusetunnet; perekonna väärtus.</p>	1, 3, 4, 8

	<p>7. Eesti sünnipäev Vabariigi aastapäev, selle tähistamine koolis ja kodus. Tegevused aktusel. Eesti hümn, käitumine hünni kuulates. Pidulik riietus.</p>				
4	<p>MINA JA TERVIS 4 tundi Üldine õppesisu: Kehaosad (pea, kael, keha, käed, jalad), juuksed ja nägu. Kehaosade (nägu, kael, käed, jalad) pesemine, küünte eest hoolitsemine. Hammaste pesemine. Tualeti kasutamine. Toitumine (toidud: supp, praad jne, toidunõud). Käitumine söögilauas: toidu palumine, tänamine. Lähtudes õpikust: 1. Puhas laps Välimus. Isiklik hügieen. Kehaosad: käed. Käte määrdumine, pesemine. Küünte eest hoolitsemine. Tualeti kasutamine. Riietus, selle korrastamine. 2. Hambad Isiklik hügieen. Kehaosad: suu. Hammaste tervishoid, pesemine. Pesemisvahendid. Tervislik toit. Hambaarst (erinevad ametid, nende tööülesanded). Minu emotsioonid. 3. Tervislik toit Toitumisharjumused (mulle meeldivad toidud). Toidugrupid. Tervislikud toidud. 4. Söögilauas Toidunõude kasutamine. Viisakas käitumine, kombed. Käte pesemine. Oma järjekorra ootamine. Toidu küsimine, palumine. Vastamine, toidu andmine. Viisakusväljendid. Laua korrashoid ka pärast söömist. Toidu eest tänamine.</p>	<p>1) teab oma kehaosi (pea, kael, kõht, selg, käed, jalad, juuksed ja nägu); 2) järgib õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevaste tegevuste käigus (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms); 3) märkab õpetaja suunamisel ümbritsevate esemete välimust, esemete ja ruumide puhtust ning korrashoidu; korrastab õpetaja juhendamisel oma töölauda ja lähiümbrust;</p>	3, 4, 5	<p>Tervis ja ohutus- tervise eest hoolitsemise viisid; Väärtused ja kõlblus- viisaka käitumise harjutamine, enesekontroll.</p>	1, 4, 10
5	<p>MINA JA AEG 3 tundi Üldine õppesisu: Nädal (töö- ja puhkepäevad; eile, täna, homme). Ööpäeva osad (hommik, päev, õhtu, öö). Aasta (aastaajad: laste tegevused, riietus, ohud jalakäijatele liikluses) Lähtudes õpikust: 1. Aasta Aasta, aastaajad. Tegevused erinevatel aastaegadel. Sobiv riietus. 2. Öö ja päev Ööpäeva osad (hommik, päev, õhtu, öö). Laste tegevused päeval ja öösel. Päevarütm. 3. Nädal Nädalapäevade nimetused. Töö- ja puhkepäevad. Eile, täna, homme.</p>	<p>1) nimetab nädalapäevi, ööpäeva osasid ja aastaagu õiges järjestuses;</p>	4, 5	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus- planeerib oma tegevusi, riietust vastavalt aastaegadele.</p>	1, 3, 4

6	<p>MINA JA ASJAD 7 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Minu oma, kaaslaste oma (enda ja kaaslaste, sh õpetaja asjade kuuluvuse eristamine), asjade palumine kasutamiseks. Ausus asjade jagamisel. Koristustööd ja –vahendid klassiruumis ning kodus.</p> <p>Lähtudes õpikust:</p> <p>1. Minu asjad Mööbel, õppevahendid. Asjade korrashoid. Töökoha korrastamine. Minu oma, kaaslaste oma. Õpetaja asjad. Asjade saamine.</p> <p>2. Mari saab uue nuku Asjade saamine. Asjade väärtus. Raha kogumine asja ostmiseks. Minu emotsioonid. Hooliv ja hoolimatu käitumine asjade suhtes. Asjade hoidmine. Vabanduse palumine. Asjade parandamine. Asjade korrashoid.</p> <p>3. Koristaja Inna Koristaja (erinevad ametid, tööülesanded, inimesed koolis, töövahendid). Koolimaja puhtus, laste osalus selles. Täiskasvanute aitamine. Juhtum koolis: vabandamine, sobiv käitumine.</p> <p>4. Töömees Anatoli Kooli töömees (erinevad ametid, tööülesanded, inimesed koolis, töövahendid). Asjade kadumine. Asjade leidmine. Käitumine asja leides. Oma asjade järelvalve. Varastamine. Tänamine.</p> <p>5. Kokk Siiri Kooli kokk (erinevad ametid, tööülesanded, inimesed koolis, töövahendid). Ruumid koolis. Ausus asjade jagamisel, teistega arvestamine. Käitumine kooli sööklas. Toidu küsimine/palumine, toidu ulatamine/tänamine. Toidu eest koka tänamine.</p> <p>6. Iga töö on vajalik Erinevad ametid koolis, töövahendid. Abi palumine erinevate situatsioonide korral. Riietus: tööriided, peoriided.</p>	<p>1) teeb vahet endale ja teistele kuuluvate asjade vahel; 2) märkab õpetaja suunamisel ümbritsevate esemete välimust, esemete ja ruumide puhtust ning korrashoidu; korrastab õpetaja juhendamisel oma töölauda ja lähiümbrust;</p>	2, 3, 4, 6	<p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine- toetatakse endasse uskumist, arendatakse eneseanalüüsi ja enesekontrolli oskusi.</p> <p>Keskfond ja jätkusuutlik areng- vastutuse mõistmine enda ja teiste asjade hoidmise ees;</p> <p>Väärtused ja kõlblus- harjutatakse viisakat käitumist, kujundatakse abivalmidust; Toetatakse endasse uskumist, enesehinnangut, enesekontrolli.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus- arendatakse sotsiaalseid oskusi: enda vajaduste mõistmine ja nende väljendamine, abi küsimine, oma järjekorra ootamine, otsuste vastuvõtmine ja probleemide lahendamise leidmine, tagajärgedega arvestamine, vastutuse võtmine.</p>	1, 4
---	---	--	------------	---	------

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. tutvustab ennast, nimetades oma nime, kooli, klassi, kodu asukoha, õdede- vendade ja vanemate nimed;
2. nimetab küsimuste abil oma lemmiktegevusi;
3. teeb vahet endale ja teistele kuuluvate asjade vahel;
4. teab oma kehaosi (pea, kael, kõht, selg, käed, jalad, juuksed ja nägu);
5. teab, et elab Eestis.

2.klass

- 1) alustab ja jätkab dialoogi tuttavates situatsioonides; kutsub õpetaja suunamisel kaaslast
- 2) tuttavat (õppe)mängu mängima, jagab mänguasju;
- 3) tavasituatsioonides suhtlemisel tervitab, palub, tänab, vabandab; käitub söögilauas viisakalt
- 4) (palub, tänab, räägib vaikselt häälega, hoiab puhtust);
- 5) teab oma vanust, sünnipäeva ja kodust aadressi, nimetab oma kodukohta;
- 6) kirjeldab tegevusi, mis talle rõõmu pakuvad;
- 7) hindab õpetaja abiga kaaslaste igapäevast käitumist skaalal õige/vale, meeldib / ei meeldi;
- 8) eristab oma, võõrast ja ühist asja ning mõistab, et võõrast asja ei tohi loota võtta;
- 9) tunneb ära ja nimetab näoilmele ja hääletoonile vastava emotsiooni (4 erinevat);
- 10) tunneb ära situatsiooni, kus kellelegi tehakse liiga;
- 11) järgib ise ja õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevastes tegevustes (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms);
- 13) nimetab näitvahenditele toetudes tervisele kasulikke toite;
- 14) nimetab oma lähisugulasi;
- 15) teab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes;
- 16) teab oma vanemate ja koolitöötajate ameteid;
- 17) tunneb kella täistundides;
- 18) teab sagedasemaid ohtusid kooliteel liiklemisel ja võõraste inimestega suhtlemisel;
- 19) oskab pöörduda täiskasvanu poole abi saamiseks.

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>MINA JA MEIE 10 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Tervitamine: erinevad tervitusväljendid; eakaaslaste ja täiskasvanute tervitamine. Enesetutvustamine ja tutvumine kaaslastega dialoogis (vanus, sünnipäev). Kaaslase kutsumine ühistevusse. Klassi reeglid (sõnastamine ühisvestluses), reeglite vajalikkus. Suhtluspartnerite näoilmed ja hääletoon (rõõmus, kurb, sõbralik, vihane, üllatunud). Kiusamine (äratundmine), täiskasvanult abi palumine. Oma eksimuse tunnistamine ja vabandamine; positiivne reageerimine vastuseks vabandamisele. Koolitöötajate ametid.</p> <p>Lähtudes õpikust: Mina ja kool Teretamine ja hüvastijätmine (erinevad väljendid). Viisaka ja ebaviisaka käitumise eristamine. Näoilmed (rõõmus, kurb) ja hääletoon (sõbralik, ebaviisakas). Mina Ees- ja perekonnanimi. Nime küsimine ja vastamine. Vanus. Minu välimus. Minu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) tavasituatsioonides suhtlemisel tervitab, palub, tänab, vabandab; 2) alustab ja jätkab dialoogi tuttavates situatsioonides; 3) teab oma ees- ja perekonnanime, vanust ning sünnipäeva; 4) kutsub õpetaja suunamisel kaaslasti tuttavat (õppe)mängu mängima, jagab mänguasju; 5) kirjeldab tegevusi, mis talle rõõmu pakuvad; 6) hindab õpetaja abiga kaaslaste igapäevast 	<p>suhtluspädevus - suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda.</p>	<p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine - oma huvide, võimete ja oskuste teadvustamine, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;</p> <p>väärtused ja kõlblus - heade kommete omandamine - õiglust, ausus, hoolivus, sallivus, lugupidamine enda ja teiste vastu.</p>	1, 3, 4, 8

<p>erinevused ja sarnasused teistega. Iga inimene on tähtis. Küsimuste esitamine kaaslastele õpitud teabe saamiseks. Mina ja minu klassiruum.</p> <p>Minu õpetaja Õpetaja (kirjeldamine, töökoht, tegevus).</p> <p>Minu asjad (kooliasjad) Meie ühised asjad klassiruumis: asjade tunnused ja üldnimetused (nt tehnika, mööbel); asjade hoidmine, jagamine. Õpetaja asjad klassiruumis: asja küsimine-palumine ja tänamine, ilma loata võtmise tagajärjed ja vabandamine. Asjade laenamine ja varastamine. Valetamine. Näoilmed ja hääletoon (sõbralik, vihane, üllatunud).</p> <p>Tegevused Nädalapäevad. Õppetunnid koolis: tegevused tunnis, tunniplaan, meeldivad ja mitte-meeldivad tunnid. Tegevused vahetundide ajal: tegevused erinevates kohtades, sõbralik koostegevus ja kiusamine, kiusamisest teatamine. Mängu valik ja kaaslaste kutsumine mängu.</p> <p>Inimesed Õpetajad, enda õpetaja(te) nime teadmine. Teised töötajad koolis: ametinimetused, mees või naine, tööruumi asukoht. Koolitöötajate tervitamine. Situatsioonid koolis: valik, kelle poole pöörduda ja mida öelda.</p>	<p>käitumist skaalal õige/vale, meeldib/ei meeldi; 7) tunneb ära ja nimetab näoilmele ja hääletoonile vastava emotsiooni (4 erinevat); 8) tunneb ära situatsiooni, kus kellelegi tehakse liiga; 9) teab oma vanemate ja koolitöötajate ameteid;</p>			
<p>2 MINA JA LIIKLUS 3 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Individaalsed ja üldkasutatavad transpordivahendid kodu ja kooli vahel liiklemiseks. Käitumine liiklusvahendites. Liiklusõnnetused jalakäijatega (sõidutee valesi ületamine, seisva liiklusvahendi varjust väljumine, liiklemine talvisel teel) ja juhtumist teatamine lähimale täiskasvanule.</p> <p>Lähtudes õpikust: Liiklusmärgid ja valgusfoor Liikumiskohad (kõnnitee, sõidutee, ülekäigurada) ja liiklusmärk. Tuntumad liiklusmärgid ja nende tunnused. Valgusfoor. Sõidutee ületamine.</p> <p>Helkur ja lapsed liikluses Helkur. Käitumine liikluses (õige-vale eristamine).</p> <p>Sõidukid. Käitumine ühissõidukis. Erinevad sõidukid, õpilase enda liikumisvahend kooli/huvitegevusse/koju. Autos sõitmine. Pilet ühissõidukis. Käitumine ühissõidukis ja sõidukist väljumisel.</p>	<p>1) teab sagedasemaid ohtusid kooliteel liiklemisel;</p>	<p>sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus austada erinevate keskkondade reegleid; enesemääratluspädevus – suutlikkus käituda ohutult.</p>	<p>tervis ja ohutus-ohu olemuse ja selle tekkepõhjuste mõistmine oma igapäevases keskkonnas.</p>	<p>1, 3, 8, 10</p>

3	<p>MINA JA PERE 5 tundi</p> <p>Üldine õppesisu Minu kodu (ruumid, sisustus), aadress. Lemmikloom kodus. Koduarmastus.</p> <p>Lähtudes õpikust: Minu kodu: maal/linnas, kõrged ja madalad majad, eramajad ja korrusmajad. Elukoha teadmine (Eestimaal, linnas/külas). Kirjakandja ja postkastid. Nimi ja aadress. Minu pere: pere, pereliikmed (vanemad, lapsed, õde, vend). Eri suurusega pered. Enda pereliikmete nimed. Pereliikmed ja lähedased: Vanaema ja vanaisa. Tädi ja tädilapsed. Onu ja onulapsed. Tegevused kodus: pereliikmete ülesanded. Loomad kodus, loomade eest hoolitsemine. Vanemate ametid ja töövahendid: (õmbleja, talumees). Kodused inimesed. Küsimused vanematele esitamiseks, õpilase enda vanemate tööalane tegevus ja töövahendid.</p>	<p>1) teab oma kodust aadressi, nimetab oma kodukoha; 2) nimetab oma lähisugulasi; 3) teab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes;</p>	<p>sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus toimida abivalmi ja vastutustundliku pereliikmena.</p>	<p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemuste saamine.</p>	<p>1, 3, 4, 8</p>
4	<p>MINA JA AEG 4 tundi</p> <p>Üldine õppesisu Aastaring - kuude nimetused, aastaajad, kuupäevad; oma sünnipäeva teadmine; kella tundmine tunni täpsusega; päevakava</p> <p>Lähtudes õpikust: Aasta: aastaajad. 12 kuud (nimetused, järjekord, olulisemad sündmused/tähtpäevad). Aastaegadele vastavad kuud. Kuu ja kuupäevad. Minu sünnipäev: aastaag, kuu (näidised ka kuupäev.) Vanus. Sama kuu sünnipäevad, järjestamine. Õnnitlemine ja õnnitluste vastuvõtmine, kaasnevad emotsioonid. Kell: Liikumine ja aja liikumine (tegelase sõnade mõistmine). Erineva kujuga kellad. Kellaaja määramine (täistunnid). Kell seisab. Kella tundmine ja täpsus (situatsioonid, jõudis varem/hiljem, tagajärjed). Päevakava: öö ja päev. Ööpäev: täistunnid, sama kellaag kaks korda ööpäevas. Tegevused ööpäeva erinevatel osadel, lapse päevakava. Lapse huvialad. Laste tegevused vabal ajal (ruumis/ õues, üksi/teistega koos).</p>	<p>1) teab oma vanust ja sünnipäeva; 2) tunneb kella täistundides;</p>	<p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt ja sümboleid, kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.</p>	<p>tehnoloogia ja innovatsioon- seadmete kasutamise põhivõtete tundma õppimine.</p>	<p>1, 3, 4, 9</p>
5	<p>MINA JA KODUMAA 2 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Eesti Vabariigi lipp ja sellega seotud kombed, Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine</p> <p>Lähtudes õpikust: Eesti lipp: Elukoha teadmine (Eestimaal, linnas/külas). Eesti lipu värvid. Lipu heiskamine ja langetamine; Eesti lipu asukoht</p>	<p>1) väärtustab Eestit - oma kodumaad;</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega.</p>	<p>kultuuriline identiteet- Eesti kultuurile omaste tavade ja kommete tundmaõppimine; väärtused ja kõlblus - iseenda tundmaõppimine</p>	<p>1, 3, 8</p>

	<p>(masti otsas, varda küljes), Pika Hermanni torn. Eesti lipu värvid looduses.</p> <p>Eesti Vabariigi aastapäev: Eesti riigi aastapäeva aeg. EV aastapäeva tähistamine koolis, pidulikud riided. Hümn. EV aastapäeva tähistamine kodus.</p> <p>Laulu- ja tantsupidu, rahvariided.</p>			rahvuslikkuse aspektist.	
6	<p>MINA JA TERVIS 7 tundi</p> <p>Lähtudes õpikust:</p> <p>Liikumine: Erinevad liikumisviisid, hea tuju. Lemmikloo ja liikumise vajadus loomaga. Liikumine talvel ja riietus. Kõik inimesed ei saa liikuda. Liikumise seotud ohud, õige-vale eristamine.</p> <p>Puhkus ja uni: Tegevused ja väsimine, arvutiga töötamine ja väsimine, soovitud puhkuseks. Puhkamine vahetunni ajal. Magamisriided, und segavad tegevused. Tegevused enne uinumist ja pärast ärkamist.</p> <p>Keha puhtus: Kehaosad, liigutamine. Tegevused ja pesemise vajadus. Käte puhtus ja pesemine. Erinevate kehaosade pesemine: koht, vahendid, aeg. Juuste korrashoid. Puhtad riided, lapse abi kodus riide pesemisel.</p> <p>Meie toit: Erinevad joogid. Marjad, puuviljad, köögiviljad. Rämpstoid. Tutvumine toidupüramiidiga, toitude rühmad. Toidukorrad. Hea toit, tervislik toit.</p> <p>Käitumine toidulauas: Pereliikmete tegevused (toidu valmistamine, laua katmine, koristamine). Toidunõud. Laua katmine. Söömine ja käitumine (õige-vale eristamine).</p> <p>Suutervis: Suu (huuled, keel, hambad). Hammaste tervishoiu mõjutajad, halvad bakterid ja hambaauud. Hammaste pesemine: vahendid, aeg, harjamise kestvus. Hammastele kasulik toit. Hambaarst.</p> <p>Haige ja terve: Haige ja terve laps. Haiguse tunnused (nohu, köha, palavik, valu). Koduse ravi esmasel võimalusel. Ravimid, kättesaadavus lapsele. Arstiabi vajadus (helistamine, koju kutsumine, arsti külastamine). Terve laps ja arst (mõõtmine, kaitsesüst jms), arst koolis. Situatsioonid koolis: valikud, kes aitab, keda ja kuidas kutsuda.</p>	<p>1) järgib ise ja õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevastes tegevustes (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms);</p> <p>2) nimetab näitvahenditele toetudes tervisele kasulikke toite;</p> <p>3) käitub söögilauas viisakalt (palub, tänab, räägib vaikse häälega, hoiab puhtust);</p>	<p>enesemääratluspädevus – suutlikkus järgida tervislikke eluviise.</p>	<p>tervis ja ohutust – tervist väärtustava hoiaku kujunemine ja eakohaste teadmiste ja oskuste omandamine.</p>	1, 8, 10
7	<p>MINA JA ASJAD 2 tundi</p> <p>Lähtudes õpikust:</p> <p>Vanad ja uued asjad: asjad kodus, võimalus osta/mitte osta poest. Asjade hind (odav, kallis). Asjade väärtus (armas, kallis). Asju saab korda</p>	<p>1) eristab oma, võõrast ja ühist asja ning mõistab, et võõrast asja ei tohi loata võtta;</p>	<p>enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda</p>	<p>väärtused ja kõlblus - heade kommete omandamine ja aususe väärtustamine.</p>	

	<p>teha. Vana aja asjad ja vanad asjad. Muuseumid.</p> <p>Asjad ja prügi: lapse tuba ja koristamine: vajalikud asjad, prügi. Joogipakendid, pakendimärgid, taaraautomaat. Prügikastid ja sildid, eri liiki prügi. Ohtlik prügi. Taaskasutamise võimalus, meisterdamine prügist.</p>		ohutult; lahendada suhtlemisprobleeme.		
8	<p>MINA JA TURVALISUS 2 tundi</p> <p>Lähtudes õpikust:</p> <p>Võõrad inimesed, asjad ja loomad: võõras inimene meie kodus (vargus). Sobiv käitumine erinevates olukordades: võõra lapse kutsumine koju, laps üksi kodus ja võõras ukse taga, võõras kutsub endaga kaasa, võõrad (tundmatud, ohtlikud) asjad. Käitumine loomadega.</p> <p>Võõras ümbrus ja eksimine: käitumine erinevates olukordades- üksi jäämine suures rahvahulgas, bussist väljumine vales peatuses, eksimine metsas. Ümbruse märkamine, olulised detailid enda asukoha ja ümbruse kirjeldamisel. Helistamine enda vanematele, enda nähtavaks tegemine metsas.</p>	<p>1) tunneb ära ja nimetab näoilmele ja hääletoonile vastava emotsiooni (4 erinevat);</p> <p>2) tunneb ära situatsiooni, kus kellelegi tehakse liiga;</p> <p>3) teab ohtusid võõraste inimestega suhtlemisel;</p> <p>4) oskab pöörduda täiskasvanu poole abi saamiseks</p>	<p>enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult.</p> <p>suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust.</p>	<p>tervis ja ohutus- ohutuse ja turvalisusega seotud küsimustes usaldusväärse täiskasvanu poole pöördumine.</p>	1, 8

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. teab oma vanust, sünnipäeva ja kodust aadressi, nimetab oma kodukoha;
2. tunneb ära ja nimetab näoilmele ja hääletoonile vastava emotsiooni (4 erinevat);
3. järgib ise ja õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevastes tegevustes (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms);
4. nimetab oma lähisugulasi;
5. oskab pöörduda täiskasvanu poole abi saamiseks.

3.klass

1. alustab ja jätkab dialoogi (küsimus – vastus, teade – küsimus, kutse koostegevusele, nõustumine, loobumine);
2. nimetab, mille poolest ta teistega sarnaneb ja mille poolest teistest erineb;
3. hindab õpitu olukordades enda ja kaaslaste igapäevast käitumist skaalal õige/vale, meeldib / ei meeldi;
4. teab erinevates kohtades ja olukordades viisaka käitumise reegleid;
5. tunneb näoilme ja hääletooni järgi ära ja nimetab kaaslaste 4–6 emotsiooni;
6. teab oma keha puhtuse ning välimuse eest hoolitsemise vahendeid ja vajalikkust;
7. teab terve ja haige inimese tunnuseid; märkab oma enesetunnet ning teavitab sellest kaaslast;
8. teab, et ravimeid võetakse haige olles, et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud;
9. kirjeldab tervise hoidmise viise: mitmekesine toit, uni ja puhkus, liikumine ja sport;
10. kõneleb õpetaja suunamisel oma perekonnast: pere suurus, pereliikmete nimed, õdede- vendade vanus, vanemate tegevus;

11. küsimustele toetudes räägib enda ja pereliikmete tegevusest pühade tähistamisel;
12. teab, mis on tema kodukoht ja kodumaa; väärtustab Eestit – oma kodumaad; tunneb Eesti sümboleid (lipp, vapp, hümn; suitsupääsuke, rukkilill);
13. tunneb kella täis- ja pooltundides;
14. nimetab positiivseid vaba aja veetmise võimalusi;
15. teab ohtlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning valib ohutu tee sihtpunkti;
16. palub ohuolukorras ja õnnetusjuhtumi korral abi.

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>KÄITUMINE JA SUHTLEMINE 10 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Mina: Minu välimus ja mulle meeldivad tegevused. Minu erinevused ja sarnasused teistega. Iga inimene on tähtis, inimeste õigused. Uhkustamine. Valetamine (vale tagajärjed, vale ülestunnistamine, tõe rääkimine). Näoilmed, Käitumine koduümbruses ja naabritega arvestamine. Käitumine raamatukogus, raamatu laenutamine ja hoidmine. Käitumine söögilauas, külas käies, sünnipäeval olles (sünnipäevale kutsumine, peo planeerimine, sobiv kingitus). Lähtudes õpikust: Minu välimus Milline ma välja näen. Puhtus, selle olulisus. Puhtuse pidamiseks vajaminev. Sarnane ja erinev Ma elan Eestis. Akiko elab Jaapanis. Mulle meeldib (tegevused, söök, rietus, keel). Võrdlus Eesti ja Jaapani laste vahel. Võrdlus enda ja täiskasvanu tegemiste vahel. Iga inimene on tähtis. Raha, mida raha eest saab osta, mida mitte. Inimeste õigused. Kiitlemine, kiitmine (nende erinevus). Minu head küljed. Näoilmed. Näoosade kordamine. Näoilmete kirjeldused. Mis inimesi rõõmustab, vihastab, üllatab, hirmutab, mis tekitab häbi. Valetamine. Valetamine ja õige käitumine. Vale ülestunnistamine ja tõe rääkimine. Käitumine koduümbruses Teretamine. Naabrite abistamine. Naabritega arvestamine (muusika kuulamine vaikselt, ei sodi ega viska prügi maha). Võõrad asjad, luba küsimine.</p>	<p>1) alustab ja jätkab dialoogi (küsimus – vastus, teade – küsimus, kutse koostegevusele, nõustumine, loobumine); 2) nimetab, mille poolest ta teistega sarnaneb ja mille poolest teistest erineb; 3) hindab õpituatsiooni enda ja kaaslaste igapäevast käitumist skaalal õige/vale, meeldib / ei meeldi; 4) teab erinevates kohtades ja olukordades viisaka käitumise reegleid; 5) tunneb näoilme ja hääletooni järgi ära ja nimetab kaaslaste 4–6 emotsiooni;</p>	<p>kultuuri ja väärtuspädevus- Õpilane hindab inimsuhteid enda ümber. sotsiaalne ja kodanikupädevus- Teab lihtsamaid ühiskondlike norme (tervitamine, vabandamine). Tutvub inimõiguste ja kohustustega eneseääratluspädevus- Harjutab suhtlemisprobleemide lahendamist ning olukorrale sobivat käitumist. õpipädevus- Õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades. suhtluspädevus- Harjutab viisakusväljendeid, vabandamist. ettevõtlikkuspädevus- Õpilane harjututab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist. digipädevus- Tutvub Opiqu, e-koolikoti jt keskkondadega.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus.</p>	<p>1, 7, 8, 10</p>

	<p>Käitumine raamatukogus Milleks on raamatukogu. Raamatukogu tööaeg. Raamatukogus käitumise juhised. Kuidas hoida raamatuid.</p> <p>Käitumine söögilauas Laua katmine, enne sööki pesen käed. Söögilauas käitun viisakalt (vestlen pereliikmetega, sünninõu ja kahvliga, ei ole telefonis, ei mängi toiduga). Laua koristamine.</p> <p>Külas Külla kutsumine, luba küsimine vanematelt. Keda külla kutsun. Tean, kuhu minna, millega minna. Käitumine külas, mida sobib, mida ei sobi külas olles teha.</p> <p>Sünnipäev Kutse (millal, kus, keda kutsun, kes kutsub). Mida külalistele pakun. Kingitus. Tegevused sünnipäeval.</p>				
2	<p>MINA JA TERVIS 6 tundi Üldine õppesisu: Minu enesetunne. Terve ja haige inimene, ravimid. Haiguse tunnused (nohu, köha, palavik, valu, lööbed), teavitamine halvast enesetundest. Kuidas haigusi ära hoida? Tervislik eluviis (õige toitumine, liikumine, uni).</p> <p>Lähtudes õpikust: Minu enesetunne. Määratud toiduained, nende ohtlikkus. Halva enesetunde tunnused Ravimid, nende kasutamine, ohtlik võtta ise. Kelle poole pöördun kui tunnen end halvasti.</p> <p>Terve ja haige inimene. Külmetamine ja tagajärjed. Kraadiklaasid, palavik. Mis põhjustab valu. Koolis haigestumise (pöördumine õpetaja, kooliõe poole). Terve ja haige inimese tunnused. Allergia.</p> <p>Kuidas haigusi ära hoida? Kätepesu, karastamine, õigete riiete kandmine, toa õhutamine.</p> <p>Tervislik eluviis Õige toitumine, toidupüramiid. Liikumine. Puhkamine ja uni.</p>	<p>1) teab oma keha puhtuse ning välimuse eest hoolitsemise vahendeid ja vajalikkust; 2) teab terve ja haige inimese tunnuseid; märkab oma enesetunnet ning teavitab sellest kaaslasti; 3) teab, et ravimeid võetakse haige olles, et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud; 4) kirjeldab tervise hoidmise viise: mitmekesine toit, uni ja puhkus, liikumine ja sport; 5) nimetab positiivseid vaba aja veetmise võimalusi;</p>	<p>kultuuri ja väärtuspädevus- Õpilane hindab tervist ja teab tervislikke eluviise; sotsiaalne ja kodanikupädevus- Teab lihtsamaid ühiskondlike norme (tervitamine, vabandamine). Tutvub inimõiguste ja kohustustega; enesemääratluspädevus- Harjutab viisakat pöördumist probleemide korral; õpipädevus- Õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades. suhtluspädevus- Harjutab viisakusväljendeid, pöördumist täiskasvanu poole mure korral; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus- Uurib kraadiklaasi, teab kraadi märki; ettevõtlikkuspädevus- Õpilane harjutab</p>	Tervis ja ohutus	1, 7, 9, 10

			probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist. digipädevus- Tutvub Opiqu, e-koolikoti jt keskkondadega.		
3	<p>MINA JA PEREKOND 3 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Suurpere ja väikepere. Minu pere (pere liikmed, nende nimed, tegevused, koostegemised). Hoolin enda perest (kohustused, arvestamine üksteisega).</p> <p>Lähtudes õpikust: Suurpere ja väike pere. Perede erinev suurus ja erinevad pereliikmed. Sugulussidemed (õde, vend, onu, tädi, vanaema, vanaisa)</p> <p>Minu pere. Pere liikmed, nende tegevusalad (töökoht, pensionil, lapsepuhkusel). Pere koostegemised. Nimi ja vanus.</p> <p>Hoolin enda perest Abistamine. Üksteisega arvestamine. Kohustused ja ülesanded. Minu kohustused kodus.</p>	<p>1) kõneleb õpetaja suunamisel oma perekonnast: pere suurus, pereliikmete nimed, õdede-vendade vanus, vanemate tegevus;</p> <p>2) küsimustele toetudes räägib enda ja pereliikmete tegevusest pühade tähistamisel;</p>	<p>kultuuri ja väärtuspädevus- Õpilane hindab oma pere ja pereliikmeid. sotsiaalne ja</p> <p>kodanikupädevus- Teab lihtsamaid ühiskondlike norme (tervitamine, vabandamine). Teab enda kohustustusi kodus ja koolis.</p> <p>enesemääratluspädevus- Tunneb ennast oma pere liikmena.</p> <p>õpipädevus- Õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades.</p> <p>suhtluspädevus- Harjutab viisakusväljendeid, pöördumist täiskasvanu poole.</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus- Teab oma vanust, kes on noorem, vanem</p> <p>ettevõtlikkuspädevus- Õpilane harjututab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist.</p> <p>digipädevus- Tutvub Opiqu, e-koolikoti jt keskkondadega.</p>	Väärtused ja kõlblus.	1, 3, 8
4	<p>EESTI MINU KODUMAA 5 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Eestimaa on minu kodumaa. Sümbolid: vapp, hümn; pealinn, president, naaberriigid. Eesti rahvussümbolid: rukkilill, suitsupääsuke. Pühad ja kombed (vastlapäev, kadripäev, mardipäev, advent, jõulud).</p> <p>Lähtudes õpikust: Eestimaa on minu kodumaa. Eestimaa on kodumaa, eesti keel on emakeel. Rahvas, meeldivad tegevused. Praegune ja eelnevad presidendid.</p>	<p>1) teab, mis on tema kodukoht ja kodumaa; väärtustab Eestit – oma kodumaad; tunneb Eesti sümboleid (lipp, vapp, hümn; suitsupääsuke, rukkilill);</p>	<p>kultuuri ja väärtuspädevus- õpilane tunneb ennast oma rahva liikmena, teab, et on Eesti kodanik;</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus- teab lihtsamaid ühiskondlike norme (tervitamine, vabandamine). Teab enda kohustustusi kodus ja koolis;</p>	Kultuuriline identiteet	4, 7, 8, 9

	<p>Eestimaa kaart eesti kaart, kodukoht. Pealinn Tallinn. Suuremad linnad. Naaberriigid.</p> <p>Eestimaa sümbolid. Lipp, vapp, hümn, suitsupääsuke, rukkilill.</p> <p>Pühad ja kombed Aastaajad ja pühad erinevatel aastaegadel. Vastlapäev. Eesti Vabariigi sünnipäev. Volbripäev. Jaanipäev. Mardi-ja kadripäev. Jõulud. Meie pere pühad.</p>		<p>enesemääratluspädevus- tunneb ennast oma riigi ja pere liikmena, tunneb ennast olulisena;</p> <p>õpipädevus- õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades;</p> <p>suhtluspädevus- harjutab viisakusväljendeid, esitab oma seisukohti;</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus- oskab leida oma kodukoha Eesti kaardil;</p> <p>ettevõtlikkuspädevus- õpilane harjututab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist;</p> <p>digipädevus- tutvub Opiqu, e-koolikoti jt keskkondadega.</p>		
5	<p>MINA JA AEG 5 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Aastaajad, tegevused, ohuolukorrad. Kalender (aasta, kuud, nädalapäevad, tähtpäevad). Minu päev ja kell (pool-ja täistund, tegevuste ajaline järjekord). Vaba aja sihipärane kasutamine, huviringid.</p> <p>Lähtudes õpikust:</p> <p>Aastaajad. Aastaajad, järgnevus. Erinevad tegevused, ohud.</p> <p>Kalender. Kuud, järgnevus (mitmes kuu?). Nädal, päevade järgnevus. Nädala plaan. Milleks on vaja kalendrit.</p> <p>Kellaeg. Milleks meile kell. Erinevad kellad. Kella osad. Kordamine: täistund, Pooltund.</p> <p>Tegevuste ajaline järjekord (varem, hiljem)</p> <p>Vaba aeg Erinevad tegevused. Tegevused toas ja õues. Huviringid.</p>	<p>1) tunneb kella täis- ja pooltundides;</p> <p>2) nimetab positiivseid vaba aja veetmise võimalusi;</p>	<p>kultuuri ja väärtuspädevus- õpilane tunneb oma kodukohta, selle võimalusi arukaks tegutsemiseks: sotsiaalne ja</p> <p>kodanikupädevus- teab enda kohustustusi kodus ja koolis, oskab abiga planeerida oma päeva;</p> <p>enesemääratluspädevus- teab oma eelistusi, oskab valida huviringi, trenni;</p> <p>õpipädevus- õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades;</p> <p>suhtluspädevus- harjutab viisakusväljendeid, esitab oma seisukohti;</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus- teab mõisteid varem-hiljem. Tunneb</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine</p>	<p>1, 3</p>

			aastaegade järgnevust, kella; ettevõtlikkuspädevus - õpilane harjutab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist;		
6	<p>MINA JA TURVALISUS 6 tundi</p> <p>Üldine õppesisu: Minu koolitee, liiklus. Segavad tegevused liikluses. Ohud kooliteel. Tundmatud ained minu ümber, nendega tegutsemine. Ohtlike ainete märgistus. Kiirabi, politsei, päästeamet. Helistan numbril 112 (abi vajadus, helistamine ja info edastamine).</p> <p>Lähtudes õpikust:</p> <p>Minu koolitee. Erinevad transpordivahendid kooli jõudmiseks. Liiklus. Ohud kooliteel. Kõrvaklapid, nutitelefon. Helkur.</p> <p>Tundmatud ained minu ümber. Vedelikud ei pruugi olla need, mis sildil. Tuleohtlikud ained. Gaas. Kuidas käituda ohtlikus olukorras.</p> <p>Kiirabi, politsei, päästeamet. Kiirabi, politsei, päästeamet - nende ülesanded. Abivajadus.</p> <p>Helistan numbril 112 Millal tuleb helistada 112. Koduvägivald. Kuidas abi kutsuda. Tähtsad numbrid.</p>	<p>1) teab ohtlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning valib ohutu tee sihtpunkti;</p> <p>2) palub ohuolukorras ja õnnetusjuhtumi korral abi.</p>	<p>kultuuri ja väärtuspädevus- õpilane tunneb oma kodukohta; sotsiaalne ja kodanikupädevus- teab enda kohustustusi kodus ja koolis, tunneb oma kooliteed;</p> <p>enesemääratluspädevus- teab ohte, püüab nendest hoiduda;</p> <p>õpipädevus- õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades;</p> <p>suhtluspädevus- harjutab viisakusväljendeid, esitab oma seisukohti;</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus- teab oma kooliteed, liikleb ohutult;</p> <p>ettevõtlikkuspädevus- õpilane harjutab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist;</p> <p>digipädevus- tutvub Opiqu, e-koolikoti jt keskkondadega.</p>	Tervis ja ohutus	1, 4, 10

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. hindab õpituatsioonis enda ja kaaslaste igapäevast käitumist skaalal õige/vale, meeldib / ei meeldi;
2. teab terve ja haige inimese tunnuseid; märkab oma enesetunnet ning teavitab sellest kaaslast;
3. kõneleb õpetaja suunamisel oma perekonnast: pere suurus, pereliikmete nimed, õdede- vendade vanus, vanemate tegevus;
4. teab, mis on tema kodukoht ja kodumaa; väärtustab Eestit – oma kodumaad; tunneb Eesti sümboleid (lipp, vapp, hümn; suitsupääsuke, rukkilill);
5. teab ohtlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning valib ohutu tee sihtpunkti;
6. palub ohuolukorras ja õnnetusjuhtumi korral abi.

II kooliaste

Õpilane:

- 1) märkab ja aktsepteerib inimeste erinevusi (rahvus, välimus, vanus, tervis jm);
- 2) leiab õpetaja juhendamisel infot erinevatest teabeallikatest (sh tekstidest ja internetist);
- 3) tunneb kella ja kalendrit ning seostab seda oma elu tegevuste ja sündmustega;
- 4) mõistab oma õigusi ja kohustusi (suhtlemine, käitumine, õppetöö) ning teadvustab põhjuseid ja tagajärgi;
- 5) analüüsib ja hindab enda ja kaaslaste käitumist ning kasutab tuttavates olukordades situatsioonist lähtuvalt erinevaid väljendusviise;
- 6) teab murdeega seotud muutusi ning oma välimuse, hügieeni ja tervise eest hoolitsemise võimalusi;
- 7) teab riskikäitumisega kaasnevaid ohtusid liikluses, vees, tule kasutamisel, toitumisel, uimastite tarbimisel ja internetis suhtlemisel, oskab abi küsida;
- 8) teab olmejäätmete käitlemise viise koduses majapidamises, oskab prügi sorteerida;
- 9) selgitab, milleks kasutatakse raha; mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust.

4.klass

- 1) osaleb üksteise tegevust reguleerivas dialoogis (teade – teade);
- 2) nimetab ning võrdleb oma ja sõprade vaba aja tegevusi, huvisid;
- 3) analüüsib õpetaja juhendamisel situatsioonide, oma ja kaaslaste käitumise ning emotsionaalsete seisundite põhjuseid ja tagajärgi;
- 4) jälgib kaasõpilaste tegevust ja vajaduse korral abistab neid;
- 5) tunneb koolielus ära konfliktsituatsiooni ning teab, mis juhtudel on vaja sellest täiskasvanule/õpetajale teatada;
- 6) teab enda tervist tugevdavaid ja nõrgestavaid tegureid (toitumine, liikumine, uni) ja harjumusi ning nende mõju füüsilisele tervisele ja õppimisvõimele;
- 7) nimetab oma lähisugulasi ja selgitab abistavate küsimuste toel kodu ja perekonna tähtsust oma elus;
- 8) kirjeldab oma pere traditsioone;
- 9) kirjeldab ja väärtustab oma kodukohta;
- 10) tunneb kella veerandtunnise täpsusega, seostab kellaaegu oma päevakavaga;
- 11) leiab koostegEVuses teavet koolistendilt ja kooli kodulehelt;
- 12) teab erinevaid ameteid; mõistab töö vajalikkust ja väärtuslikkust;
- 13) planeerib täiskasvanu abiga oma taskuraha kulutamist;
- 14) sorteerib täiskasvanu suunamisel klassis ja kodus tekkivaid olmejäätmeid;
- 15) teab ja kirjeldab turvalise käitumise viise igapäevaelus (liiklemine kooliteel, jalgrattaga sõitmine, tulekahju vältimine, käitumine veekogu juures ja metsas).

70 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	KÄITUMINE JA SUHTLEMINE 18 tundi Mina. Igäühe individuaalsus ja väärtuslikkus, sooline kuuluvus. Mina ja endasse suhtumine.	1) osaleb üksteise tegevust reguleerivas dialoogis (teade – teade);	1, 2, 3, 4, 5	3, 8	1, 2, 8, 9

	Lapse õigused ja kohustused. Sõbrad ja tuttavad: sõprade valimine ja hoidmine, ühistegevus. Klassiõhtu: sisukate peotegevuste valik ja planeerimine. Eakaaslaste ja täiskasvanute kõnetamine. Abivalmidus klassis (abi vajamine ja küsimine, abi vastuvõtmine, abivajaja märkamine ja abi pakkumine). Vägivaldne käitumine (tõukamine, ehmatamine, narrimine jne); võimalikud konfliktid igapäevases koolielus. Teatamine, kaebamine.	2) nimetab ning võrdleb oma ja sõprade vaba aja tegevusi, huviseid; 3) analüüsib õpetaja juhendamisel situatsioonide, oma ja kaaslaste käitumise ning emotsionaalsete seisundite põhjuseid ja tagajärgi; 4) jälgib kaasõpilaste tegevust ja vajaduse korral abistab neid; 5) tunneb koolielus ära konfliktsituatsiooni ning teab, mis juhtudel on vaja sellest täiskasvanule/õpetajale teatada;			
2	INIMENE JA TERVIS 14 tundi Õppimise tervishoid (rüht, õige istumine, silmade tervishoid, puhkus, sport). Kahjulikud harjumused (liigne telerivaatamine, liigne arvutikasutamine jms; suitsetamine ja alkoholi tarvitamine), nende mõju füüsilisele tervisele ja õppimisvõimele. Isiklikud toitumisharjumused, mõju enesetundele. Esmased kodused ravivõtted külmetushaiguste korral. Esmaabi lihtsamate vigastuste puhul (löikehaav, ninaverejooks jne).	1) teab enda tervist tugevdavaid ja nõrgestavaid tegureid (toitumine, liikumine, uni) ja harjumusi ning nende mõju füüsilisele tervisele ja õppimisvõimele;	1, 2, 3, 4, 5, 8	7	1, 2, 4, 7, 10
3	PEREKOND JA KODUKOHT 12 TUNDI Minu sugupuu (perekond ja lähisugulased). Pereliikmete lahkumine ja lein, käitumine matustel, surnuaias. Maa- ja linnakodu (hooned; eluruumide sisustus, puhtus, korrashoid). Kodutus, lastekodu kui üks peretüüp. Transpordivahendid kodukohas tänapäeval ja minevikus. Sõidupilet ühissõidukis (ostmine jm toimingud). Meie kool ja teised ümbruskonna koolid. Muuseumid kodukohas, käitumine muuseumis. Kodukoha sümbolid: lipp, vapp. Kodukoha rikkused. Pühad ja kombed (uusaasta, EV aastapäev, volbripäev, jaanipäev jne).	1) nimetab oma lähisugulasi ja selgitab abistavate küsimuste toel kodu ja perekonna tähtsust oma elus; 2) kirjeldab oma pere traditsioone; 3) kirjeldab ja väärtustab oma kodukohta;	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8	3, 4	1, 2, 4
4	INIMENE JA AEG 6 tundi Kellaaja määramine veerandtunnise täpsusega. Kellaajast kinnipidamine: täpsus; hilinemine, selle tagajärjed. Õpilase päevakava koostamine, õppimine, puhkus, vaba aja tegevused.	1) tunneb kella veerandtunnise täpsusega, seostab kellaaja oma päevakavaga;	2, 4, 5, 6,	8	1, 2, 3
5	INIMENE JA TEAVE 4 tundi Koolistend, ajakiri lastele, kuulutus ajalehes/stendil (teabeallikate kasutamine)	1) leiab koostevuses teavet koolistendilt ja kooli kodulehelt;	4, 5, 8	5, 6	1, 2

6	INIMENE JA TÖÖ, INIMENE JA ASJAD 6 tundi Töö, selle eesmärk ja tulemus (produkt, tasu); pereliikmete tööd (tööde jaotus, koostöö) kodus majapidamises, õpilase töö koolis, kohuse- ja vastutustunne töö tegemisel, tööarmastus. Lapse taskuraha, selle otstarbekas kulutamine (lihtsamate ostude sooritamine), raha kogumine. Ostud toidupoes: ostja ja müüja suhtlemine, raha kasutamine lihtsamates tehingutes. Tehingud postkontoris. Kirja saatmine.	1) teab erinevaid ameteid; mõistab töö vajalikkust ja väärtuslikkust; 2) planeerib täiskasvanu abiga oma taskuraha kulutamist;	2, 3, 4, 5, 6, 7	1, 2, 3, 5	3
7	INIMENE, SÄÄSTLIKKUS JA TURVALISUS 10 tundi Olmejäätmete tekkimine klassis ja kodus majapidamises (tegevused, nende tagajärjel tekkiv prügi); jäätmete individuaalne käitlemine. Liiklusmärgid kodu ümbruses ja kooliteel (ülesanne, vajalikkus). Jalgrattaga (rulaga, rulluiskudega) sõitmine, ohud. Tuleohutuseeskirjade järgimine lapse igapäevastes tegevustes; käitumine tulekahju korral; käitumine tulekahjuhäire korral. Käitumine veekogude juures, basseinis, veekeskuses. Käitumine metsas, loodusmatkal (loodussäästlik käitumine, käitumine eksimise korral).	1) tunneb koolielus ära konfliktsituatsiooni ning teab, mis juhtudel on vaja sellest täiskasvanule/õpetajale teatada; 2) sorteerib täiskasvanu suunamisel klassis ja kodus tekkivaid olmejäätmeid; 3) teab ja kirjeldab turvalise käitumise viise igapäevaelus (liiklemine kooliteel, jalgrattaga sõitmine, tulekahju vältimine, käitumine veekogu juures ja metsas).	2, 3, 4, 5, 6,	2, 7	1, 2, 4

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. tunneb koolielus ära konfliktsituatsiooni ning teab, mis juhtudel on vaja sellest täiskasvanule/õpetajale teatada;
2. teab erinevaid ameteid; mõistab töö vajalikkust ja väärtuslikkust;
3. sorteerib täiskasvanu suunamisel klassis ja kodus tekkivaid olmejäätmeid;

5.klass

1. märkab ja mõistab erisusi oma ja kaaslaste tegevustes, arvamustes;
2. osaleb eri tüüpi dialoogides (teade – küsimus – vastus jne);
3. kirjeldab oma käitumist toimunud konfliktsituatsioonis;
4. kirjeldab ja analüüsib õpetaja suunamisel oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (soovid, põhjus-tagajärg);
5. kirjeldab oma välimuse, hügieeni ja tervise eest hoolitsemise võimalusi, teab hoolitsematuse tagajärgi;
6. kirjeldab uimastite (alkoholi, tubaka) tarbimise mõju õppimisvõimele ja käitumisele;
7. jutustab tugikava abil pühade ja rahvakommete tähistamisest oma perekonnas; teab erinevaid rahvuskombeid;
8. mõistab oma kohustusi ja vastutust seoses õppetööga;

9. määrab aega minutilise täpsusega; koostab õpetaja abiga endale päevakava;
10. otsib õpetaja juhendamisel teavet teatmeteostest või internetist;
11. teab, kuidas suhelda sotsiaalmeedias;
12. teadvustab reklaamide eesmärke;
13. mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust;
14. kirjeldab vee ja elektri säästliku tarbimise võimalusi kodus ning koolis;
15. nimetab olmejäätmete käitlemise viise kodus majapidamises;
16. kirjeldab ja teadvustab pürotehnika jt ohtlike ainete väärkasutusega kaasnevaid tagajärgi.

70 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>KÄITUMINE JA SUHTLEMINE 14 tundi</p> <p>Mina: olulisemad isikuandmed, meeldivad ja ebameeldivad tegevused; sarnasused ja erinevused võrreldes eakaaslastega.</p> <p>Enesetutvustamine dialoogis, arvestades vestluspartneri vanust (eakaaslane, täiskasvanu). Suhtlemine võõrastega, milliseid isikuandmeid võib kellele avaldada.</p> <p>Igapäevased suhtlussituatsioonid kodus ja koolis (positiivsed/negatiivsed ettepanekud, konfliktid jne): hindamine (tingimused, põhjus, tagajärg); suhtlemiseesmärkide mõistmine (käsk, korraldus, palve, keeld, teave jne).</p> <p>Vägivaldse (füüsiline, vaimne) käitumise äratundmine, käitumine ohvri ja pealtnägijana.</p> <p>Abivalmidus (vanad inimesed, nooremad kaaslasted, erivajadustega inimesed): abivajaja märkamine ja abi pakkumine, abistamine. Abi vajaduse ja enda võimaluste hindamine abi pakkumisel.</p>	<p>1) märkab ja mõistab erisusi oma ja kaaslaste tegevustes, arvamustes;</p> <p>2) osaleb eri tüüpi dialoogides (teade – küsimus – vastus jne);</p> <p>3) kirjeldab oma käitumist toimunud konfliktsituatsioonides;</p> <p>4) kirjeldab ja analüüsib õpetaja suunamisel oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (soovid, põhjus-tagajärg);</p>	2, 3, 5	2, 8	1, 2, 8
2	<p>INIMENE JA TERVIS 12 tundi</p> <p>Meeleelundite (nägemis-, kuulmis-, haistmis-, maitsemis-, kompimis- ja lõuandmed) ülesanded, tervishoid. Erivajadustega inimesed (meeleelundite kahjustuste tagajärjel), alternatiivsed suhtlemisvahendid.</p> <p>Enesetunde kirjeldus dialoogis arstiga (levinumad külmetus- ja nakkushaiguste tunnused), ravirežiimi järgimine. Haiguste ennetamine (tervislikud eluviisid). Tervisesport ja liikumine, sportimisvõimalused kodukohas, Eesti tuntumad sportlased. Piisava une ja puhkuse vajalikkus. Valikud toitumisel.</p> <p>Esmaabi põletuse, külmumise, minestuse korral. Uimastid: tubakas, alkohol,</p>	<p>1) kirjeldab oma välimuse, hügieeni ja tervise eest hoolitsemise võimalusi, teab hoolitsematuse tagajärgi;</p> <p>2) kirjeldab uimastite (alkoholi, tubaka) tarbimise mõju õppimisvõimele ja käitumisele;</p>	3	7	1, 2, , 10

	narkootikumid (kanep); alkoholi ja tubaka mõju õppimisvõimele ja käitumisele. "Ei" ütlemine uimastitega seotud situatsioonides.	3)*selgitab meeleelundite ülesandeid ja tervishoidu			
3	PEREKOND JA KODUKOHT 8 tundi Elu maal ja linnas, kodukoha eluolu (levinumad tegevusvaldkonnad, ametid jms). Kodukoha rahvariided, rahvariiete kandmine tänapäeval ja minevikus. Kodukoha tähtsamad traditsioonid (laulu- ja tantsupidu jms). Peretraditsioonid (pereliikmete ühised tegevused, peretraditsioonide määratlemine ühisvestluses, sarnasused erinevused kaaslastega). Pühad ja kombad (ülestõusmispühad, karjalaskepäev, jüripäev, hingedepäev).	1) jutustab tugikava abil pühade ja rahvakommete tähistamisest oma perekonnas; teab erinevaid rahvuskombeid; 2) mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust;	2	3, 4	1, 2, 4
4	INIMENE JA AEG 8 tundi Aja määramine minutilise täpsusega, kellaaja kahesugune määramine (toetudes ööpäeva osadele). Päeva ja nädala ajakava, vaba aja tegevuste mitmekesisus (positiivsed ja negatiivsed harjumused päevakavas: ajakulu, valikute tegemine jne).	1) mõistab oma kohustusi ja vastutust seoses õppetööga;	5, 6, 8	1, 3	1, 2, 3, 4, 5
5	INIMENE JA TEAVE 8 tundi TV-kava (sisu, eakohased saated, telesaadete hulgast valikute tegemine). Pilt-teatmeteosed, Internet: kooli kodulehekülg (teabeallikate kasutamine). Reklaamide sisu ja eesmärk.	1) otsib õpetaja juhendamisel teavet teatmeteostest või internetist; 2) teab, kuidas suhelda sotsiaalmeedias; 3) teadvustab reklaamide eesmäärke;	4, 8	5; 6	1, 2, 3, 8
6	INIMENE JA TÖÖ, INIMENE JA ASJAD 10 tundi Palgatöö, selle tulemus ja eesmärk, ametis püsimise üldised tingimused (võrdlus õpilase käitumisega koolis). Kulutused peres lapse heaolu eest hoolitsemisel (lapse põhivajadused ja soovid, pere majanduslike võimalustega arvestamine jms), asjade väärtus sõltuvalt nende vajalikkusest. Raha hoidmise viisid: hoiukarp, pank. Raha kogumine.	1) mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust;	3, 7	1, 3	1, 2, 3
7	INIMENE, SÄÄSTLIKKUS JA TURVALISUS 10 tundi Vee ja elektri säästlik tarbimine koolis ja kodus. Olmejäätmete (tava-, taaskasutatavad, ohtlikud jäätmed) käitlemine koduses majapidamises (prügi sorteerimine ja ärapaigutamine, kogumispunktid, jäätmete kompostimine).	1) kirjeldab oma käitumist toimunud konfliktsituatsioonis; 2) kirjeldab vee ja elektri säästliku tarbimise	2	2, 7	1, 2, 3, 4, 8, 9

Liiklusõnnetuste peamised põhjused, liiklusõnnetusest teatamine ja abi kutsumine. Pürotehnika (ost-müük alaealistele, kasutamine). Pommiähvarduse tegemisega kaasnevad ohud ja tagajärjed, käitumine pommiähvarduse korral.	võimalusi kodus ning koolis; 3) nimetab olmejäätmete käitlemise viise kodus majapidamises; 4) kirjeldab ja teadvustab pürotehnika jt ohtlike ainete väärkasutusega kaasnevaid tagajärgi.			
---	--	--	--	--

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. osaleb eri tüüpi dialoogides (teade – küsimus – vastus jne);
2. jutustab tugikava abil pühade ja rahvakommete tähistamisest oma perekonnas; teab erinevaid rahvuskombeid;
3. koostab õpetaja abiga endale päevakava;
4. märkab ja mõistab erisusi oma ja kaaslaste tegevustes, arvamustes.

6.klass

- 1) märkab ja jätab suhtlemisel meelde kaaslaste seisukohti, eristab kohast ja kohatut
- 2) käitumist/suhtlemist;
- 3) analüüsib ja hindab õpetaja suunamisel enda ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ja
- 4) käitumist (käitumise eesmärk, põhjus–tagajärg suhe);
- 5) kasutab tuttavates olukordades suhtlemissituatsioonist, -partnerist ja -eesmärgist lähtuvalt
- 6) erinevaid väljendusviise;
- 7) 4) mõistab vabandamist kui oma süüst/eksimusest arusaamist ja kahetsemist;
- 8) kirjeldab ja hindab plaanile toetudes oma huvisid ja toimetulekut koolis (õnnestumised,
- 9) raskused jms);
- 10) teab inimese organismi üldist ülesehitust, tunneb joonisel inimfiguuris ära elutähtsad
- 11) organid;
- 12) nimetab ebatervisliku toitumise võimalikke tagajärgi, oskab valida erinevate toitude hulgast
- 13) tervisele kasulikke;
- 14) teab murdeeaga seotud muutusi inimese kehas ja käitumises, mõistab arengu
- 15) individuaalsust;
- 16) kirjeldab uimastite mõju organismile ja käitumisele;
- 17) hoolitseb oma välimuse eest ja valib olukorrale vastavad rõivad;
- 18) koostab õpetaja juhendamisel kodu korrashoiuga seotud tegevuste plaani (tööde järjekord,
- 19) vahendid, tööjaotus);
- 20) hangib õpetaja juhendamisel teavet kaaslastelt (küsimuste esitamine) ja eriliigilistest
- 21) tekstidest (internet, meedia, teatmeteosed, sõiduplaanid);
- 22) oskab kasutada kodukoha ühistranspordi sõiduplaane;

- 23) mõistab telefoni ja meedia (sh arvutimängud, sotsiaalmeedia, televisioon jmt) otstarbeka
 24) kasutamise vajalikkust ning teab võimalikke riske;
 25) teab kodukeemia ja ravimite väärkasutuse tagajärgi ja selle ennetamise võimalusi;
 26) kirjeldab peamisi tule- ja veeohutuse nõudeid ning käitumisstrateegiaid vastavate
 27) õnnetusjuhtumite korral.

70 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>SUHTLEMINE EAKAASLASTE JA TÄISKASVANUTEGA 16 tundi</p> <p>Suhtlemisstrateegiate eristamine (õpetaja abiga): selgitamine, veenmine, meelitamine, ähvardamine jm. Suhtluspartnerite motiivid ja kavatsused. Suhtlemine sõprade ja "sõpradega": "kambavaim", jälgendamine; isiklik arvamus, vastutus; keeldumine mittesoovitud tegevustest. Suhtlemine vastassugupoolega (tähelepanu köitmine, tunnete verbaalne ja mitteverbaalne väljendamine, reageerimine (eba)meeldivatele ettepanekutele jms). Suhtlemine internetiportaalides, enda kohta edastatava info ga seotud turvalisus ja ohud. Suhtlemine koduste ja eakaaslastega: rääkimine, ärakuulamine; pinged-konfliktid, arusaamatused, nende vältimine ja lahendamine. Suhtlemisprobleemid kodus: muutunud suhted ja rollid, iseseisvumine: laste ja vanemate vastutus. Valetamine, vaikimine, hädavale. Süüteo ülestunnistamine ja vabandamine.</p>	<p>1) märkab ja jätab suhtlemisel meelde kaaslaste seisukohti, eristab kohast ja kohatut käitumist/suhtlemist;</p> <p>2) analüüsib ja hindab õpetaja suunamisel enda ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ja käitumist (käitumise eesmärk, põhjus-tagajärg suhe);</p> <p>3) kasutab tuttavates olukordades suhtlemissituatsioonist, -partnerist ja -eesmärgist lähtuvalt erinevaid väljendusviise;</p> <p>4) mõistab vabandamist kui oma süüst/eksimusest arusaamist ja kahetsemist;</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	8	1, 2, 10
2	<p>MINA ISE 6 tundi</p> <p>Mina-pilt: oskused ja võimed, huvid, tugevused ja nõrkused; sarnasused ja erinevused kaaslastega, sallivus. Enesehinnang (erineva enesehinnanguga õpilaste käitumine sarnastes situatsioonides).</p>	<p>1) kirjeldab ja hindab plaanile toetudes oma huvisid ja toimetulekut koolis (õnnestumised, raskused jms);</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	1	1, 2, 8, 9

3	<p>INIMESE TERVIS 12 tundi Sissejuhatus inimese anatoomiasse lähtuvalt elundite funktsioonidest (nahk, meeelundid, aju, kopsud, magu, neerud, maks, suguelundid). Toidu- ja toitained. Toiduainete pakendiinfo (eri toitainete sisaldumine; parim enne jms). Kiirtoit – populaarsuse põhjused, mõju inimese organismile. Üle- ja alatoitumine (sh dieetid ja nälgutamise), selle mõju tervisele. Esmaabi (toidu- jms) mürgituse, looma- ja putukahammustuse korral. Uimastite (sh alkoholi ja tubaka) mõju organismile (ülevaatlilikult) ja käitumisele.</p>	<p>1) teab inimese organismi üldist ülesehitust, tunneb joonisel inimfiguuris ära elutähtsad organid; 2) nimetab ebatervisliku toitumise võimalikke tagajärgi, oskab valida erinevate toitide hulgast tervisele kasulikke; 3) kirjeldab uimastite mõju organismile ja käitumisele;</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	7	1, 2, 4, 9, 10
4	<p>INIMESE ARENG 10 tundi Murdeiga, muutused tüdrukute ja poiste organismis. Erinev arengutempo ja muutuste aktsepteerimine. Poiste ja tüdrukute hügieen, ravikosmeetika vajadus ja kasutamine. Muutused tüdrukute ja poiste käitumises, sh suhtlemises; sobivad ja ebasobivad käitumismallid.</p>	<p>1) teab murdeega seotud muutusi inimese kehas ja käitumises, mõistab arengu individuaalsust;</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	4, 7	1, 2, 3, 4, 8
5	<p>INIMESE VÄLIMUS 6 tundi Riietumine (olukorrale ja kehaehitusele sobiva riietuse, jalanõude valik, noortemood – riietusesemete otstarbekus). Riiete ja jalanõude puhtus-korrashoid: pesemis- ja hooldusvahendite kasutamine; keemiline puhastus, kingsepp (oma soovide väljendamine suhtlemisel). Juuste igapäevane hooldamine: hooldusvahendid, juuksevärvid (pakendiinfo, kasutamine). Suhtlemine juuksuriga (oma soovide väljendamine, soovitude küsimine jms). Künnete hooldamine, maniküür, pediküür. Olukorrale ja eale sobiv dekoratiivkosmeetika</p>	<p>1) hoolitseb oma välimuse eest ja valib olukorrale vastavad rõivad;</p>	2, 3, 4, 5	2, 4, 7	1, 2, 8
6	<p>INIMENE JA KODU 8 tundi Kodu ja koduümbrus (kirjeldus, soovid muudatuste osas; igapäevane korrashoid). Suurpuhastus kodus (tööde järjekord, jagamine pereliikmetega, vahendid). Külaskäik ja külaliste vastuvõtmine (suulise ja kirjaliku kutse saamine, ettevalmistused sõltuvalt küllakutsest, külas viibimine). Kodukoha (ja Eesti riigi) tuntud inimesed, nende tegevusalad, elukutsed (seos päevakohaste sündmustega).</p>	<p>1) koostab õpetaja juhendamisel kodu korrashoiuga seotud tegevuste plaani (tööde järjekord, vahendid, tööjaotus);</p>	1, 2, 3, 4, 5, 7	2	1, 2, 4, 8, 9

	Kodukoha ettevõtted ja nende toodang, töötajate ametid.				
7	<p>INIMENE JA TEAVE 6 tundi</p> <p>Olulisemad päevauudised, nende edastamine kaaslastele. Teatmeteosed, Internet (kodukoha tuntumate paikade ja inimeste kohta lühiinfo hankimine ja edastamine koostegevuses). Transport kodukohas, kodukoha ümbruses (orienteerumine sõiduplaanides, teabe hankimine; sõidusoodustused). Telefoni otstarbekas kasutamine (telefonikaart, mobiiltelefon).</p>	<p>1) hangib õpetaja juhendamisel teavet kaaslastelt (küsimuste esitamine) ja eriliigilistest tekstidest (internet, meedia, teatmeteosed, sõiduplaanid);</p> <p>2) oskab kasutada kodukoha ühistranspordi sõiduplaane;</p> <p>3) mõistab telefoni ja meedia (sh arvutimängud, sotsiaalmeedia, televisioon jmt) otstarbeka kasutamise vajalikkust ning teab võimalikke riske;</p>	3, 4, 5, 6, 7	6	1, 2
8	<p>INIMENE, SÄÄSTLIKKUS JA TURVALISUS 6 tundi</p> <p>Kodukeemia kasutamine (WC, vanni, pliidi ja akna puhastamine), piktogrammide pakendil, kodukeemia väärkasutuse võimalikud tagajärjed. Tulekahju tekkimise ohud koduses majapidamises: ohuolukorra hindamine, tulekahju kustutamine (esmaste tulekustutusvahendite kasutamine, hädaabi). Ohutusnõuded ujumisel ja veesõidukite kasutamisel, päästevahendite kasutamine.</p>		1, 2, 3, 4, 5	7	1, 2, 3

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. analüüsib ja hindab õpetaja suunamisel enda ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ja käitumist (käitumise eesmärk, põhjus–tagajärg suhe);
2. mõistab vabandamist kui oma süüst/eksimusest arusaamist ja kahetsemist;
3. teab inimese organismi üldist ülesehitust, tunneb joonisel inimfiguuris ära elutähtsad organid;
4. hoolitseb oma välimuse eest ja valib olukorrale vastavad rõivad;
5. oskab kasutada kodukoha ühistranspordi sõiduplaane;
6. kirjeldab peamisi tule- ja veeohutuse nõudeid ning käitumisstrateegiaid vastavate õnnetusjuhtumite korral.

III kooliaste

Õpilane:

- 1) mõistab ühiselu reegleid; suhtleb tavaolukorras vastavalt olukorrale ning reageerib adekvaatselt kohatule käitumisele enda ja teiste suhtes;
- 2) väärtustab turvalisi lähisuhteid; teab peremudeleid ja kirjeldab pereliikmete rolli perekonnas; mõistab lapse saamisega seotud vastutust;
- 3) mõistab seksuaalsuse olemust ja seksuaalse arengu individuaalsust; teab turvalise seksuaalkäitumise põhimõtteid ja oma vastutust selles;
- 4) teab oma tugevaid ja nõrku külgi; otsib erinevatest teabeallikatest võimete kohaseid jätkuõppevõimalusi ja teeb enda jaoks optimaalseid valikuid;
- 5) teab, kuidas kodust ja tööelu korraldada (eluaseme soetamine, raha teenimine ja kulutamise planeerimine; lepingutega seotud kohustused ja õigused);
- 6) mõistab riskikäitumisega kaasnevaid ohtusid (liiklus, vesi, nutivahendite kasutamine, toitumine, uimastid), oskab ohuolukorras reageerida;
- 7) oskab küsida teavet ning kasutada erinevaid teabeallikaid (sh nõustamis- ja kriisiabi leidmiseks);
- 8) teab riigi toimimise üldisi põhimõtteid (sh tervishoiusüsteemi, maksude suhtes); tunneb end Eesti kodanikuna.

7.klass

- 1) selgitab ja kaitseb õpetaja suunamisel oma seisukohti, mõistab suhtluspartnerite seisukohtade võimalikku sarnasust/erinevust, oskab reageerida kohatule käitumisele;
- 2) teadvustab oma positiivseid ja negatiivseid iseloomujooni (3–4), oskab õpetaja suunamisel nimetada negatiivsete omaduste parandamise võimalusi;
- 3) kirjeldab ja hindab plaani abil oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (motiivid, tingimused, tulemused; reageerimine (eba)õnnestumisele jms);
- 4) järgib viisakusreegleid, teeb kaaslastele ettepanekuid, vastab nii positiivsetele kui ka negatiivsetele ettepanekutele olukorrale vastavaid moraalinorme ja käitumisreegleid arvestades;
- 5) väärtustab (lähi)suhetes sallivust, hoolivust, abistamist ja lugupidamist;
- 6) kirjeldab, kuidas hoolitseda oma tervise eest (toitumine, kehaline aktiivsus, puhkamine, tervist kahjustavate tegevuste vältimine, arstiabi);
- 7) oskab endale ja teistele ohtlikes olukorras ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpisisuolukorras hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist;
- 8) mõistab seksuaalsuse olemust ja seksuaalse arengu individuaalsust; teab, kust leida infot noorte nõustamisteenuste kohta;
- 9) koostab oma tegevuste kohta nädalaplaani (tegevuste ajaline järjekord, oma soovide ja võimalustega arvestamine);
- 10) hangib õpetaja juhendamisel teavet teistelt inimestelt ning erinevatest infoallikatest; edastab kaaslastele teavet (abiks kavapunktid);
- 11) nimetab sidepidamise viise tänapäeval ja minevikus, kasutab otstarbekalt tänapäevaseid sideteenuseid (e-kirjavahetus, telefon, internet, sotsiaalmeedia); oskab kirjutada e-kirja;
- 12) teadvustab internetisuhtluses valitsevaid ohte ning mõistab, millist informatsiooni enda ja teiste kohta on sobilik ja turvaline avaldada;
- 13) mõistab ja oskab kirjeldada töö tähtsust (tulemus, eesmärk, tingimused);
- 14) oskab nimetada oma pere olulisemaid sissetuleku- ja kuluallikaid;

15) teab jätmete individuaalseid ja ühiskondlikke käitlemisvõimalusi ja -viise; oskab jäätmeid sorteerida.

70 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>SUHTLEMINE EAKAASLASTE JA TÄISKASVANUTEGA 22 tundi</p> <p>Suhtlussituatsioonide kirjeldamine oma ja teise positsioonilt; suhtluspartneri soovide, kavatsuste variatiivsed väljendusviisid; hinnang suhtluspartnerite käitumisele (motiivid, tingimused, tulemused); eriarvamused (oma seisukohtade selgitamine ja kaitsmine, nõustumine kaaslase arvamusega); konfliktide lahendamise võimalused. Suhtlussituatsioonid ja –strateegiad: agressiivne, ennastkehtestav ja alistuv käitumine; süüdistamine, kriitika; iroonia, must huumor. Arusaamatused ja konfliktid kodus, sõprade vahel.</p> <p>Iseloomujooned ja käitumine, mida sõprades, sh vastassugupooles hinnatakse. Noormehe ja neiu omavaheline suhtlemine (kaaslane kinos, teatris, peol: kutsumine, nõustumine/keeldumine, alternatiivsete ettepanekute esitamine, kaaslasega arvestamine jne). Sõprus, armumine, armastus, käimine. Oma tunnete väljendamine, tunnetest rääkimine, lähedus, aja koosveetmine, ühised tegevused. Seksuaalsuse trepp ja arengu individuaalsus. Seksuaalsuhted: partnerite valmisolek, seksuaalsuhtest keeldumine, selle edasilükkamine; vastutus seoses seksuaalelu alustamisega, noorte nõustamisteenused. Mittesobilik seksuaalne käitumine, ahistamine, käitumine seksuaalse ahistamise korral.</p>	<p>1) selgitab ja kaitseb õpetaja suunamisel oma seisukohti, mõistab suhtluspartnerite seisukohtade võimalikku sarnasust ja erinevust, oskab reageerida kohatule käitumisele;</p> <p>2) kirjeldab ja hindab plaani abil oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (motiivid, tingimused, tulemused; reageerimine (eba)õnnestumisele jms);</p> <p>3) järgib viisakusreegleid, teeb kaaslastele ettepanekuid, vastab nii positiivsetele kui ka negatiivsetele ettepanekutele situatsioonile vastavaid moraalinorme ja käitumisreegleid arvestades;</p> <p>4) väärtustab (lähi)suhetes sallivust, hoolivust, abistamist ja lugupidamist;</p>	1, 2, 3, 4, 5, 7	1, 8	1, 2, 8

		5)koostab oma tegevuste kohta nädalaplani (tegevuste ajaline järjekord, oma soovide ja võimalustega arvestamine);			
2	<p>MINA ISE 4 tundi Mina-pilt: positiivsed ja negatiivsed iseloomuomadused, sarnasused-erinevused kaaslastega; negatiivsete omaduste parendamisvõimalused. Enesehinnang (erineva enesehinnanguga inimeste käitumine, minu ja kaaslaste reageeringud kiitusele, laitudele, õnnestumisele, ebaõnnestumistele jms; hinnangud reageeringutele, käitumisele; võimalikud lahendused).</p>	<p>1)teadvustab oma positiivseid ja negatiivseid iseloomujooni (3–4), oskab õpetaja suunamisel nimetada negatiivsete omaduste parandamise võimalusi; 2)teadvustab oma positiivseid ja negatiivseid iseloomujooni (3–4), oskab õpetaja suunamisel nimetada negatiivsete omaduste parandamise võimalusi; 3) kirjeldab ja hindab plaani abil oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (motiivid, tingimused, tulemused; reageerimine (eba)õnnestumisele jms);</p>	1, 2, 3, 4, 5, 7	1, 3, 8	1, 2
3	<p>MINU TERVIS 14 tundi Minu toiduvalik ja seda mõjutavad tegurid, mitmekesise toidu tähtsus. Kehaline aktiivsus tervise tugevdajana (kehalise aktiivsuse vormid, võimalused koolis, kodukohas). Arsti (kiirabi, perearst, hambaarst) poole pöördumine (registratuur, vestlus vastuvõtul, konsultatsioon telefoni teel). Tuntumad ravimtaimed (korjamine, säilitamine, apteegist ostmine; kasutamine). Enamlevinud nakkushaigused,</p>	<p>1)kirjeldab, kuidas hoolitseda oma tervise eest (toitumine, kehaline aktiivsus, puhkamine, tervist kahjustavate tegevuste</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6	5, 7, 8	1, 2, 3, 8, 9

	<p>levimise viisid, HIV ja AIDS. Esmaaabi mao- ja puugi hammustuse korral. Uimastite tarbimise enamlevinud põhjused noorte hulgas. Käitumine uimastitega seotud olukordades, abi kutsumine.</p>	<p>vältimine, arstiabi); 2) oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpitu situatsioonis hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist; 3) hangib õpetaja juhendamisel teavet teistelt inimestelt ning erinevatest infoallikatest; edastab kaaslastele teavet (abiks kavapunktid);</p>			
4	<p>TEAVE JA INFOVAHETUS 10 tundi Eestimaal elavad teised rahvused; kultuurilise mitmekesisuse rikastav roll, sallivus teiste rahvuste ja kultuuride suhtes. Oma tuba: toa plaan, toa sisustamine ja korrashoid. Kodu kaunistamine tähtpäevadeks (seos peretraditsioonidega). Vaba aja ja tegevuste planeerimine (võimalused ja pakkumised kodukohas ja lähikümbruses jne), tegevuste mitmekesisus. Matk, ekskursioon kodukohas, koduümbruses (planeerimine koostegevuses: info otsimine vaatamisväärsuste kohta, valikute tegemine, ettevalmistuste planeerimine (sh reisikoti pakkimine); kirjalik meelepea kaaslastele; plaani tutvustamine ja põhjendamine jms). Noorteüritused, -peod (kodused peod; kooli-, linna- jm peod: käitumine, riskid). Peo praktiline planeerimine sünnipäeva ja klassiõhtu näitel.</p>	<p>1) koostab oma tegevuste kohta nädalaplani (tegevuste ajaline järjekord, oma soovide ja võimalustega arvestamine); 2) hangib õpetaja juhendamisel teavet teistelt inimestelt ning erinevatest infoallikatest; edastab kaaslastele teavet (abiks kavapunktid);</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	3, 4, 7, 8	1, 2, 4, 8, 9
5	<p>ARUKAS TARBIMINE 8 tundi Isikut tõendav dokument (ID-kaart, pass), selle muretsemine ja kasutamine. Isikuandmete turvaline hoidmine. Enda ja teiste kohta info edastamine internetis, sellega kaasneva võivad ohud ja ohtude vältimine. Kirjavahetus (kirja saatmine Eesti piires ja välismaale; tähtitud kiri; e-mail, e-kaart; kirjavahetus tänapäeval ja minevikus). Telefon (telefoniraamatu kasutamine; infotelefon; sidepidamine tänapäeval ja minevikus).</p>	<p>1) nimetab sidepidamise viise tänapäeval ja minevikus, kasutab otstarbekalt tänapäevaseid sideteenuseid (e-kirjavahetus, telefon, internet, sotsiaalmeedia);</p>	2, 3, 4, 5, 8	3, 5, 7, 8	1, 2, 8, 9

	Reklaampakkumised (telefoni teel pakutavad kaubad-teenused; reklaamlehed postkastis jms), nõustumine-keeldumine.	oskab kirjutada e-kirja; 2) teadvustab internetisuhtluses valitsevaid ohte ning mõistab, millist informatsiooni enda ja teiste kohta on sobilik ja turvaline avaldada; 3)oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpituatsioonid hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist;			
6	TÖÖ JA RAHA 6 tundi Töö lapse ja täiskasvanu elus (tööde liigid, töö tulemus, eesmärk, tingimused; kohusetunne ja vastutus tulemuste eest). Minu pere sissetulekud (palk, tootmine, toetused). Minu pere väljaminekud (eluase, toit, riided, transport, meelelahutus).	1) mõistab ja oskab kirjeldada töö tähtsust (tulemus, eesmärk, tingimused); 2) oskab nimetada oma pere olulisemaid sissetuleku- ja kuluallikaid;	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	7, 8	1, 2, 3
7	INIMENE, SÄÄSTLIKKUS JA TURVALISUS 6 tundi Jäätmekäitlus maal ja linnas (era- ja kortermajad; prügilad). Prügi käitlemist reguleerivad piktogrammide pakenditel. Reisimine, erinevad transpordivahendid, hääletamine (eelised võrreldes ühistranspordiga, riskid). Hädaabi kutsumine erinevate õnnetusjuhtumite korral. Juhtumid, kus tuleb pöörduda politseisse.	1) teab jäätmete individuaalseid ja ühiskondlikke käitlemisvõimalusi ja -viise; oskab jäätmeid sorteerida	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	3, 5, 7, 8	1, 2, 4, 5

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. teadvustab oma positiivseid ja negatiivseid iseloomujooni (3–4), oskab õpetaja suunamisel nimetada negatiivsete omaduste parandamise võimalusi;
2. kirjeldab, kuidas hoolitseda oma tervise eest (toitumine, kehaline aktiivsus, puhkamine, tervist kahjustavate tegevuste vältimine, arstiabi);

3. oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpituatsioonides hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist;
4. hangib õpetaja juhendamisel teavet teistelt inimestelt ning erinevatest infoallikatest;
5. edastab kaaslastele teavet (abiks kavapunktid);
6. oskab nimetada oma pere olulisemaid sissetuleku- ja kuluallikaid.

8.klass

- 1) arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega;
- 2) annab hinnangu oma ja kaaslaste käitumisviiside kohasusele situatsioonides; pakub õpituatsioonides olukordadele sobivaid lahendusi;
- 3) teab rühma mõju inimese käitumisele ja demonstreerib õpituatsioonides oskust keelduda tegevusest, mis kahjustab teda ennast ja teisi;
- 4) nimetab oma emotsioone ja teab erinevaid võimalusi emotsioonide reguleerimiseks;
- 5) kirjeldab peamisi tervist tugevdavaid ja toetavaid tegureid; teab ja oskab igapäevaelus teha tervislikke valikuid seoses oma füüsilise, vaimse ja sotsiaalse tervisega;
- 6) teab tervisliku toitumise, kehalise aktiivsuse ja unerežiimi põhimõtteid ning mõistab nende rakendamise olulisust igapäevaelus;
- 7) kirjeldab oma tervislikku seisundit, oskab pöörduda abi saamiseks arsti poole (registreerimine vastuvõtule, kojukutse, hädaabi);
- 8) teab, mida tähendab ravikindlustus ning oskab nimetada tervishoiuteenuseid;
- 9) väärtustab lähisuhteid, oskab kontakti luua ning teab, kuidas suhteid hoida; tunneb ära lähisuhtevägivalla;
- 10) teab turvalise seksuaalkäitumise põhimõtteid (sh rasedusest hoidumine) ja mõistab seksuaalelu alustamisega seotud vastutust; eristab lubatud ja lubamatut seksuaalkäitumist;
- 11) teab ja leiab olulisi infoallikaid tervise teabe, nõustamis- ja kriisiabi võimaluste kohta kodukohas või selle lähiümbruses; teab, millal ja kuidas pöörduda õiguskaitseorganite poole;
- 12) mõistab riskikäitumisega kaasnevat ohtusid liikluses, vees, toitumisel, nutivahendite kasutamisel, uimastite omamisel ja tarbimisel;
- 13) hoolitseb oma riiete eest ja valib olukorrale sobiva riietuse; teab riiete hooldusmärkide tähendusi;
- 14) teab erinevaid panga- ja e-teenuseid ning vastavaid veebikeskkondi;
- 15) teadvustab oma võimete, teadmiste ja oskuste tugevaid ja nõrku külgi;
- 16) teab sobiva elukutse omandamise võimalusi.

70 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	KÄITUMINE RÜHMAS 12 tundi Rühmakäitumine: Erinevad rühmad ja rollid. Reeglid ja normid rühmas. Inimsuhteid toetavad reeglid ja normid. Rühma kuulumine, selle positiivsed ja negatiivsed küljed. Hoolivus rühmas. Rühma surve ja toimetulek sellega. Sõltumatus, selle olemus. Autoriteet.	1) arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega; 2) annab hinnangu oma ja kaaslaste käitumisviiside	1, 2, 3, 4, 5, 7	1, 3	1, 2, 7, 10

		<p>kohasusele situatsioonis; pakub õpituatsioonis lahendusi; 3) teab rühma mõju inimese käitumisele ja demonstreerib õpituatsioonis oskust keelduda tegevusest, mis kahjustab teda ennast ja teisi;</p>			
2	<p>LÄHISUHTED JA PEREKOND 16 tundi Noormehe ja neiu omavaheline suhtlemine. Ajutised ja püsivad suhted, suhte loomine ja hoidmine, vastastikune usaldus, suhet kahjustavad faktorid, lahkuminek. Seksuaalsuse olemus ja arengu individuaalsus, seksuaalvähemused. Seksuaalkäitumine ja vastutus: sobiv ja lubamatu seksuaalkäitumine, soovimatu raseduse vältimine; sugulisel teel levivad haigused (levimine, mõju tervisele, ravi, ennetamine); nõustamisteenused. Lapsevanemaks saamine: füüsiline ja sotsiaalne küpsus. Peremudelid (perekond, üksikpered, kasu- ja hoolduspered): pereliikmete roll perekonnas (vrld minevikuga), kohustused ja vastutus. Nooremate õdede-vendade eest hoolitsemine, nendega tegelemine, sh mängimine. Praktilises tegevuses nooremate õpilaste abistamine, neile tegevuste ja mängude planeerimine ning läbiviimine.</p>	<p>1) väärtustab lähisuhteid, oskab kontakti luua ning teab, kuidas suhteid hoida; tunneb ära lähisuhtevägivalla; 2) teab turvalise seksuaalkäitumise põhimõtteid (sh rasedusest hoidumise) ja mõistab seksuaalelu alustamisega seotud vastutust; eristab lubatud ja lubamatut seksuaalkäitumist; 3) nimetab oma emotsioone ja teab erinevaid võimalusi emotsioonide reguleerimiseks;</p>	1, 2, 3, 4, 5	7, 8	1, 2, 3, 4
3	<p>TERVISE HOIDMINE 18 tundi Tervise füüsiline, vaimne, sotsiaalne ja emotsionaalne aspekt. Tervisenäitajad. Tervisliku eluviisi komponendid, endale sobiliku tervisliku toitumise ja kehalise aktiivsuse leidmine. Südame-veresoonkonna haiguste ja pahaloomuliste kasvujate põhjused ning ennetamine tervisliku eluviisiga. Tervist hoidvate valikute tegemine. Inimese elukaar ja selle perioodid, põhivajadused eluperioodidel (põhivajaduste rahuldamine), mõju inimese käitumisele, suhtlemisele, tundemaailmale). Arstiabi kodukohas (lähinaabruses): meditsiini asutused ja nende otstarve; perearst ja eriarstid, kojukutse telefoni teel; tervisekindlustus; tervise- ja puhkekeskused. Tervishoiu ja sotsiaalsüsteem Eestis. Koduapteek (sisu, kasutamine, ravimipakendi teabeleht). Esmaabi lämbumise,</p>	<p>1) kirjeldab peamisi tervist tugevdavaid ja toetavaid tegureid; teab ja oskab igapäevaelus teha tervislikke valikuid seoses oma füüsilise, vaimse ja sotsiaalse tervisega; 2) teab tervisliku toitumise, kehalise aktiivsuse ja unerežiimi põhimõtteid ning mõistab nende rakendamise olulisust igapäevaelus; 3) kirjeldab oma tervislikku seisundit,</p>	2, 4, 5, 7, 8	7	1, 2, 4, 8, 9, 10

	<p>põrutuse korral. Väsimus, stress, depressioon (tundemärgid, nõustamis- ja kriisiabi). Tervisealased infoallikad, nende kasutamine ja usaldusväärsus. Kaitsesüstimine haiguste ennetamise eesmärgil (lastehaigused, gripp, puugihammustustega kaasnevad haigused); kaitsesüstimine enne välisreise. Allergia: peamised allergiaallikad, allergilised reaktsioonid, meditsiiniline abi.</p>	<p>oskab pöörduda abi saamiseks arsti poole (registreerimine vastuvõtule, kojukutse, hädaabi); 4) teab, mida tähendab ravikindlustus ning oskab nimetada tervishoiuteenuseid; 5) teab ja leiab olulisi infoallikaid tervise teabe, nõustamis- ja kriisiabi võimaluste kohta kodukohas või selle lähiümbruses; teab, millal ja kuidas pöörduda õiguskaitseorganite poole;</p>			
4	<p>RISKIKÄITUMI 10 tundi Toimetulek vägivallaga (vägivalla vormid, vägivallast hoidumine, vägivallaga toimetulek, hinnang individuaalsele ja rühmakäitumisele; nõustamis- ja kriisiabi kodukohas). Kuriteo ohvriks langemine, pöördumine õiguskaitseorganite poole. Seksuaalvägivald, valehäbi, ohvriabi. Uimastid ja kuritegevus; uimastitega seotud seaduste põhipunktid. Uimastite tarvitamisega seotud tervise-, sotsiaalsed ja juriidilised riskid; sõltuvuse kujunemine. Käitumine uimastitega seotud situatsioonides, esmaabi. Mängurlus: loterii, hasartmängud (mänguautomaadid, kasiino jne) - riskid, sõltuvus, abi saamise võimalused.</p>	<p>1) teab ja leiab olulisi infoallikaid tervise teabe, nõustamis- ja kriisiabi võimaluste kohta kodukohas või selle lähiümbruses; teab, millal ja kuidas pöörduda õiguskaitseorganite poole; 2) mõistab riskikäitumisega kaasnevaid ohtusid liikluses, vees, toitumisel, nutivahendite kasutamisel, uimastite omamisel ja tarbimisel;</p>	1, 2, 3, 4, 5, 7	2, 7	1, 2, 3, 4, 7
5	<p>INIMENE JA VÄLIMUS 2 tundi Eakohane igapäevane ja pidulik riietus, aksessuaarid (nt kooli lõpupidu); suhtumine vanemate, eakaaslaste, moeajakirjade soovitusesse. Rõivaste ja jalatsite hooldus: hooldusmärgid.</p>	<p>1) hoolitseb oma riide eest ja valib olukorrale sobiva riiduse; teab riide hooldusmärkide tähendusi;</p>	1, 2, 4, 5, 7, 8	6	1, 2, 8, 9
6	<p>INIMENE JA TEAVE 2 tundi Avalik infopunkt. Kohalik ajaleht. Eestis ilmuvad ajalehed ja ajakirjad; ajakirjanduse tellimine. Uudisteportaalid internetis, internetis leiduva informatsiooni varieeruv kvaliteet.</p>	<p>1) teab ja leiab olulisi infoallikaid;</p>	2, 4, 5, 8	5, 6	1, 2

7	INIMENE, ASJAD JA RAHA 6 tundi Arve avamine pangas; hoise igapäevane kasutamine (sularahaautomaat jne). Maksete liigid kodus majapidamises, maksete tasumise võimalused, täpsus. Igapäevased sisseostud: ostukoha valik (kauplus, turg jms); kulude planeerimine päevaks, nädalaks; ostutoimingud. Ühiskondliku toitlustamise asutused (menüü, arve, käitumisetikett (sh kaaslaste kutsumine); toidu kojutellimine). Kataloogikaubandus (tellimine, riskid, kauba tagastamine). Postipaki saamine ja saatmine. Küla-/linnaraamatukogus lugejaks registreerumine, teabe hankimine otsitava kirjanduse kohta.	1)teab erinevaid panga- ja e-teenuseid ning vastavaid veebikeskkondi;	3, 4, 5, 6,	1, 2, 6, 8	1, 2
8	EDASIÕPPIMISE VÕIMALUSED 4 tundi Eneseanalüüs (töölased huvid, võimed, oskused, isiksuseomadused). Jätkuõppevõimalused (erialad, õppeasutused).	1)teadvustab oma võimete, teadmiste ja oskuste tugevaid ja nõrku külgi; 2) teab sobiva elukutse omandamise võimalusi.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	1, 2, 4	1, 2

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. annab hinnangu oma ja kaaslaste käitumisviiside kohasusele situatsioonis; pakub õpituatsioonis olukordadele sobivaid lahendusi;
2. teab tervisliku toitumise, kehalise aktiivsuse ja unerežiimi põhimõtteid ning mõistab nende rakendamise olulisust igapäevaelus;
3. mõistab riskikäitumisega kaasnevat ohtusid liikluses, vees, toitumisel, nutivahendite kasutamisel, uimastite omamisel ja tarbimisel;
4. teadvustab oma võimete, teadmiste ja oskuste tugevaid ja nõrku külgi;
5. teab sobiva elukutse omandamise võimalusi.

9.klass

- 1) valib suhtlemisviisi vastavalt olukorrale ja kasutab asjakohaseid suhtlemise osaoskusi (kuulab vestluspartnerit, esitab küsimusi, selgitab oma seisukohti, otsib lahendust erimeelsustele, tunnistab oma eksimusi);
- 2) hindab oma ja kaaslaste käitumise vastavust ühiskonnas kokkulepitud normidele ja reeglitele;
- 3) teab erinevaid peremudeleid ning kirjeldab pereliikmete rolli ja vastutust perekonnas;
- 4) teab kooselu reegleid ja norme toetavates inimsuhetes, väärtustab hoolivust, ausust, õiglust ja vastutustunnet;
- 5) mõistab lapse saamisega seotud vastutust, kirjeldab lapse arengut ja vanemate rolli lapse kasvamisel; teab peamisi pere ja laste elu reguleerivad seadusi ja sotsiaaltoetusi;
- 6) oskab planeerida raha teenimise ja kulutamise seotud tegevusi;
- 7) kirjeldab eluaseme omandamise, sisustamise ning hooldamisega seotud vajadusi, võimalusi, ohtusid ja kohustusi;

- 8) hindab nõustaja suunamisel oma võimeid, teadmisi, oskusi, jätkuõppe võimalusi ja tingimusi ning teeb enda jaoks sobiva karjäärivaliku;
- 9) teab oma peamisi õigusi ja kohustusi töötajana, nimetab info ja abi saamise võimalusi tööõigusega seotud küsimustes;
- 10) mõistab lepinguta töötamise ja ümbrikupalgaga seotud riske ja negatiivseid tagajärgi; tunneb töö otsimisel ära inimkaubandusele viitavad märgid;
- 11) teab riigi toimimise üldisi põhimõtteid (tervishoiusüsteem, maksud jm);
- 12) oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid.

35 tundi õppeaastas

	Õppesisu	Õpitulemused	Üldpädevused	Läbivad teemad	Lõiming
1	<p>LÄHISUHTED 15 tundi Lähisuhted, suhete alustamine ja hoidmine, vastutus ja austus. Kooselu, abiellumine ja pere loomine. Raseduse planeerimine; loote areng; loote ja ema tervist hoidev käitumine. Lapse sündimine: ettevalmistused imiku hooldamiseks; sünnijärgsed kohustused (nimepanek, tervisekindlustus, meditsiiniline kontroll jms); kohaliku omavalitsuse ja riiklikud toetused. Lapse saamisega seotud (lisa)kulutused (peamised kuluartiklid lapseas), lapse hooldamisele kuluv aeg. Puudega laps. Imikuja lapseiga (peamised arengutingimused, suhtlemine lapsega, lapse õigused (alus)haridusele). Lapse arendamine-õpetamine (eakohased mänguasjad, raamatud jms); mängude õpetamine noorematele õpilastele. Peretülid ja –vägivald (tagajärjed, lahendused, volehäbi, nõustamis- ja kriisiabi). Uimastite tarbija perekonnas: mõju majanduslikule olukorrale, suhetele. Kohalikud ja üldriiklikud nõustamis- ja ravivõimalused. Lahutus, lahuselava vanema kohustused lapse kasvatamisel.</p>	<p>1) valib suhtlemisviisi vastavalt olukorrale ja kasutab asjakohaseid suhtlemise osaoskusi (kuulab vestluspartnerit, esitab küsimusi, selgitab oma seisukohti, otsib lahendust erimeelsustele, tunnistab oma eksimusi); 2) hindab oma ja kaaslaste käitumise vastavust ühiskonnas kokkulepitud normidele ja reeglitele; 3) teab erinevaid peremudeleid ning kirjeldab pereliikmete rolli ja vastutust perekonnas; 4) teab kooselu reegleid ja norme toetavates inimsuhetes, väärtustab hoolivust, ausust,</p>	2, 3, 4, 5, 8	2, 3, 7, 8	1, 2, 4

		õiglust ja vastutustunnet; 5) mõistab lapse saamisega seotud vastutust, kirjeldab lapse arengut ja vanemate rolli lapse kasvamisel; teab peamisi pere ja laste elu reguleerivad seadusi ja sotsiaaltoetusi;			
2	EELARVE PLANEERIMINE 8 tundi Pere sissetulekud (palk, toetused). Igapäevaste kulutuste planeerimine (eluase, toit, riietus, transport, vaba aeg); kulutuste kasv perekonna suurenemisel (sh lemmiklooma võtmisel). Suurte väljaminekute planeerimine (soovid, võimalused, riskid: raha säästmine ja hoiustamine, järelmaks, krediit, laen, liising). Kaupade-teenuste garantii (müüjalt teabe hankimine, garantii võimaluste-tingimuste kohta)	1)oskab planeerida raha teenimise ja kulutamisega seotud tegevusi; 2)teab riigi toimimise üldisi põhimõtteid (tervishoiusüsteem, maksud jm); 3) oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid.	2, 3, 5, 6, 7, 8	2, 3, 6, 8	1, 2, 3
3	ELUASE 6 tundi Eluaseme liigid, eluaseme otsimine, arvestades pere vajadusi ja võimalusi (müügikuulutused, kinnisvarafirmad). Üürileping, selle tingimused (üürniku õigused ja kohustused, „halva”lepingu ohud). Eluaseme sisustuse planeerimine: hädavajalik sisustus, sisustuse hankimise (ostude) järjekord, ratsionaalne paigutus, kujundusdetailid. Eluaseme, olmetehnika soetamine, hooldus ja remont: teabe hankimine võimaluste, tingimuste ja abiteenuste kohta (müüja, telefoniraamat, kasutusjuhend jne).	1) kirjeldab eluaseme omandamise, sisustamise ning hooldamisega seotud vajadusi, võimalusi, ohtusid ja kohustusi; 2)oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid.	3, 4, 5, 6, 7, 8	2, 3, 6, 7	1, 2, 3, 5, 8, 9
4	KARJÄÄRI PLANEERIMINE 6 tundi Jätkuõppevõimalused, valikute tegemine, arvestades huvisid, võimeid ja majanduslikke võimalusi (transport, elamiskulud jms); kutsenõustamine. Kohalik tööhõiveamet, tööturuteenused töötajale, töötus. Töötaja	1)hindab nõustaja suunamisel oma võimeid, teadmisi, oskusi, jätkuõppe võimalusi ja	2, 3, 4, 5, 7, 8	1, 2, 5, 6	1, 2

<p>põhilised õigused ja kohustused, lepinguta töötamisega kaasnevad riskid ja tagajärjed, ümbrikupalk. Abi leidmine tööõigusega seotud küsimustes. Inimkaubandus: tööorjus ja prostitutsioon, ohvriks sattumise põhjused, inimkaubandusele viitavad märgid (kuulutuses, tööpakkuja käitumises), ohtude teadvustamine, käitumine ohvriks sattumise korral, ohvriabi.</p>	<p>tingimusi ning teeb enda jaoks sobiva karjäärivaliku; 2) teab oma peamisi õigusi ja kohustusi töötajana, nimetab info ja abi saamise võimalusi tööõigusega seotud küsimustes; 3) mõistab lepinguta töötamise ja ümbrikupalgaga seotud riske ja negatiivseid tagajärgi; tunneb töö otsimisel ära inimkaubandusele viitavad märgid; 4)oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid.</p>			
---	--	--	--	--

Õpilase õpitulemused Kohtla-Järve Slaavi Põhikooli seisukohast:

1. valib suhtlemisviisi vastavalt olukorrale ja kasutab asjakohaseid suhtlemise osaoskusi (kuulab vestluspartnerit, esitab küsimusi, selgitab oma seisukohti, otsib lahendust erimeelsustele, tunnistab oma eksimusi);
2. hindab oma ja kaaslaste käitumise vastavust ühiskonnas kokkulepitud normidele ja reeglitele;
3. kirjeldab eluaseme omandamise, sisustamise ning hooldamisega seotud vajadusi, võimalusi, ohtusid ja kohustusi;
4. hindab nõustaja suunamisel oma võimeid, teadmisi, oskusi, jätkuõppe võimalusi ja tingimusi ning teeb enda jaoks sobiva karjäärivaliku;
5. teab riigi toimimise üldisi põhimõtteid (tervishoiusüsteem, maksud jm);
6. oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid.

2.1.3. Hindamine

Inimeseõpetuse aine hindamisel lähtutakse vastavatest sätetest [PRLÕK, §3](#) ja [lisa 1 Lihtsustatud õpe](#).

Hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatuses ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennastjuhtiva õppija kujundamiseks. Hinnatakse

õpitulemuste saavutatust, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealasete teadmiste, oskuste ja hoiakutega. Hoiakute hindamisel (nt mõistab, kujundab, tähtsustab, väärtustab) antakse õpilasele suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid.

Alates teisest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. **Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid (Stuudiumi kaudu).** Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Detailsemalt kavandab õpetaja hindamise enne trimestri algust koostatud aineplaanis, lähtudes vastavatest põhikooli riikliku õppekava ja kooli õppekava üldosa ja ainekava sätetest.

Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest.

Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.

Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse numbriliselt viiepallisüsteemis. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma ja analüüsima oma saavutusi.